

Ο ΝΕΟΠΑΓΑΝΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων

1. Γενικά

Οἱ ὄροι "**Παγανισμός**" καί "**Νεοπαγανισμός**", προερχόμενοι ἀπὸ τίς λατινικές λέξεις "**paganismus**" καί "**neopaganismus**", εἶναι παράγωγα τῆς λατινικῆς λέξεως "**paganus**" (πληθυντικός "**pagani**"), πού σημαίνει χωρικός. Γιά πρώτη φορά ἀποδόθηκε ἡ ὀνομασία αὐτή στοὺς πιστοὺς τῆς ἀρχαίας εἰδωλολατρικῆς θρησκείας, μετὰ τὴν ἐξάπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ στὰ ἀστικά κέντρα, διότι οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς διαβιοῦσαν στὴν ὕπαιθρο. Στόν ὄρο αὐτό ἐμπεριέχεται καί ἡ ἔννοια τῆς πολυθεΐας. Σήμερα ἔχει καθιερωθῇ διεθνῶς ὁ ὄρος αὐτός γιὰ τὰ νεοφανῆ κινήματα πού κηρύσσουν καί ἐπιδιώκουν τὴν ἐπιστροφή καί ἀναβίωση τῶν ἀρχαίων ἐθνικῶν, φυσιοκρατικῶν, πολυθεϊστικῶν καί εἰδωλολατρικῶν θρησκειῶν καί ἀντιστοιχεῖ στὴν ἑλληνική λέξη "εἰδωλολατρία". Ἀμετάφραστος καί μέ τὴν ἴδια ἔννοια ἔχει γίνει ἀποδεκτός καί χρησιμοποιεῖται καί ἀπὸ Ἑλληνικές "ἀρχαιολατρικές" ομάδες. Ὑπάρχουν βεβαίως καί ἐκεῖνοι πού ἀπορρίπτουν τόν χαρακτηρισμό αὐτό.

Στὴν Ἑλλάδα δραστηριοποιοῦνται πολλές "νεοπαγανιστικές" ομάδες μέ ποικίλους τίτλους. Οἱ συνηθέστεροι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι: "ἀρχαιολάτρες", "ἐλληνολάτρες", "εἰδωολάτρες", "νεοπαγανιστές", "φυσιολάτρες", "ἐλληνόψυχοι", "ἀρχαιόφιλοι", "ἀρχαιόθρησκοι", "δωδεκαθεϊστές", "ὁπαδοί τῆς πατρώας ἢ παραδοσιακῆς θρησκείας", "Ἕλληνες ἐθνικοί" κ. ἄ.

Τὰ νεοφανῆ αὐτά κινήματα, ὑποστηρίζουν ὅτι ἐπιδιώκουν, τὴν προβολή τῆς ἀρχαίας φυσικῆς θρησκείας καί τὴν ἐπαναφορά τῶν "*πατρῶων θρησκευτικῶν παραδόσεων*".

Τό φαινόμενο αὐτό, βεβαίως, δέν εἶναι μόνον Ἑλληνικό, ἀλλὰ συνδέεται μέ τό διεθνές νεοπαγανιστικό κίνημα καί ἐντάσσεται μέσα στὴν πλημμυρίδα τῶν πολυωνύμων ὁμάδων τῆς "Νέας Ἐποχῆς". Πιστεύω μετὰ βεβαιότητος ὅτι εἶναι ἡ σατανικώτερη νεοεποχίτικη ἐπινόηση, εἰδικά γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ἀπειλεῖ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ὁμάδα τῆς "Νέας Ἐποχῆς", τὴν συνοχή τῆς χώρας μας. Καί τοῦτο διότι συνδέεται ἐντέχνως μέ τό ἔνδοξο ἀρχαιοελληνικό παρελθόν

τῆς φυλῆς μας καί ἐγγίζει τά εὐαίσθητα πατριωτικά καί ἐθνικά αἰσθήματα τοῦ νεοέλληνα, μέ κίνδυνο νά διχάσει τούς "Ἕλληνες σέ "Ἕλληνες" καί "Χριστιανούς".

2. Χαρακτηριστικά

Τά Ἑλληνικά "νεοπαγανιστικά" ρεύματα ἐμφανίζονται ὡς κινήσεις γιά τήν προβολή τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ μέ ἐθνικιστικό ἢ πολιτιστικό κάλυμμα, γιά τήν ἀναβίωση τοῦ Ὀλυμπιακοῦ πνεύματος, γιά τήν προβολή τῶν Δελφικῶν ἰδεωδῶν, γιά τήν ἐπιστροφή στίς ρίζες μας, γιά τήν διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας. Δραστηριοποιοῦνται ὡς φυσιολατρικά, πολιτιστικά καί οἰκολογικά κινήματα (μιλοῦν γιά "ἔμψυχο" δάσος, θεατρικές παραστάσεις), ὡς καλλιτεχνικές ἀναβιώσεις ἀρχαιο-ἐλληνικῶν τελετῶν πού φέρουν θρησκευτικό χαρακτήρα, (ὅπως Παναθήναια, Ἐλευσίνια μυστήρια, ἀναστενάγια, φωτιές τοῦ Ἁγ-Γιαννιοῦ, Καρναβάλια, παράδοση τοῦ πυρός στούς ἀνθρώπους ἀπό τόν Προμηθέα, γιορτή τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου, ἀφή καί μεταφορά τῆς "ἱερῆς φλόγας" κλπ.). Ἀκόμη προσφέρουν εὐκαιρίες γιά τήν ἀπόλαυση τῆς πανσελήνου ἀπό τόν «ἱερό βράχο τῆς Ἀκροπόλεως», ἐκδηλώσεις μέ τόν ἐορτασμό τῶν ἡλιοστασιῶν, τήν ἀλλαγὴ τῶν ἐποχῶν κλπ. Ὅλα αὐτά καί ἄλλα ἀκόμη, δέν εἶναι πάντοτε ἀπλές παραδοσιακές - φολκλορικές ἢ πολιτιστικές ἐκδηλώσεις καί τελετές, ἀλλά μπορεῖ νά εἶναι καί ποικίλα προσωπεῖα καί τεχνάσματα γιά τήν προώθηση "νεοεθνικῶν" θέσεων.

Τά κινήματα αὐτά, καίτοι στήν συντριπτική πλειοψηφία τους συμπίπτουν στόν ἀντιχριστιανικό προσανατολισμό τους καί ἐνίστε στό ἀνεξέλεγκτο μένος τους κατά τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τούτοις δέν συμφωνοῦν πάντοτε μεταξύ τους στίς περί Θεοῦ καί κόσμου ἀντιλήψεις τους, ἀλλά ἀντιμάχονται συχνά ἢ καί εἰρωνεύονται οἱ διάφορες τάσεις τίς θέσεις τῶν ἄλλων. Τοῦτο δέν μειώνει ἀσφαλῶς τό μέγεθος τοῦ προβλήματος, καθόσον μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο πλήττεται ἡ ἀληθής περί Θεοῦ ἔννοια καί πίστη καί ἐξαπλώνεται ἡ σύγχυση μεταξύ τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος. Κοινὴ βάση ὅλων αὐτῶν τῶν κινήματων εἶναι ἡ ἐπιδίωξη μιᾶς "φυσιοκρατικῆς" ἢ "κοσμοκρατικῆς" πίστεως, σκληρός θεολογικός πυρήνας τῆς ὁποίας εἶναι ἡ θεοποίηση τῆς Φύσεως. Δέν δέχονται τήν ὕπαρξη μιᾶς "ἄκτιστης" οὐσίας, πέραν τῆς "κτιστῆς" φύσεως τοῦ κόσμου τούτου, ὡς Δημιουργοῦ τοῦ σύμπαντος. Ἀδυνατοῦν νά δεχθοῦν ἕναν "ἐξωκοσμικό", ὅπως λένε οἱ ἴδιοι, "θεό". Ἡ Φύση εἶναι ὁ "θεός" καί

μάλιστα οι "θεοί", ταυτισμένη με την Γαία, ή όποία, όπως ήταν και στην αρχαιοελληνική θρησκεία, είναι ή "μήτηρ θεών τε ανθρώπων".

Η φύση και ο χαρακτήρας των κινημάτων αυτών προβάλλει μέσα από την πληθώρα των εντύπων τους (περιοδικών των αντι-στοίχων ομάδων, συγγραμμάτων Ελλήνων συγγραφέων ή μετα-φράσεων ξένων εκπροσώπων του νεοπαγανισμού), από τις συνεχώς αυξανόμενες τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές τους, αλλά και από την διοργάνωση όμιλων, διαλέξεων, τελετών και εκδηλώσεων με κρυφό ή και φανερό νεοειδωλολατρικό περιεχόμενο. Μέ όλους αυτούς τους τρόπους επιδιώκεται ή επιστροφή στην "φυσική θρησκεία", στην "πατρώα θρησκεία", όπως λένε, και στους "πατρογονικούς θεούς", μεταξύ των οποίων πρωτεύουσα θέση κατέχει τό "Δωδεκάθεο του Όλύμπου".

Από την μελέτη των διαφόρων βιβλίων και περιοδικών τους διαπιστώνουμε ακόμη ότι στά κινήματα αυτά υπάρχει μία ρευστότητα ιδεολογικού προσανατολισμού. Από την μία πλευρά, υπάρχουν πρώην ή και νυν "πιστοί" του ιστορικού υλισμού, οι όποιοι, μετά την κατάρρευση της μαρξιστικής ιδεολογίας, μεταλλάχθηκαν σε "πιστούς" του παγανιστικού υλισμού, αλλάζοντας απλώς στρατόπεδο αθεϊστικής ή αντιχριστιανικής στράτευσης και τακτικής. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν εκείνοι που προπαγανδίζουν μία νεοφασιστική και νεοναζιστική ιδεολογία και έναν ανεξέλεγκτο φυλετισμό, ξενοφοβία και ρατσισμό, που αναπτύσσεται συχνά σε έναν άκρατο αντισημιτισμό. Συγχρόνως, Έλληνικά "νεοπαγανιστικά" έντυπα χαρακτηρίζουν τους Έλληνες ως "θεόπλαστους", ως "ούράνιο γένος" και καλλιεργούν την ιδέα ενός "περιουσίτου λαού", μιås "μοναδικής και καθαρής Έλληνικής φυλής", μιås "Ηγεμονικής φυλής", ή όποία θά διατηρηθῇ μόνον με την αναβίωση και την άσκηση της "πατρώας" θρησκείας.

3. Ο αντιχριστιανικός χαρακτήρας

Από την πρώτη επαφή με τά έντυπα του Έλληνικού "νεοπαγανιστικού" χώρου διαπιστώνει κανείς ότι ένα από τά κύρια χαρακτηριστικά των ρευμάτων αυτών είναι ο έντονος αντιχριστιανικός χαρακτήρας τους, ο όποιος επεκτείνεται γενικότερα σε μία σκληρή επίθεση κατά του Μονοθεϊσμού. Περιοδικό του "χώρου", γνωστό για τις άκραίες τοποθετήσεις του, επιτίθεται με σκληρότητα και χυδαιότητα κατά των "έξ αποκαλύψεως θρησκειών", αναφερόμενο στις τρεις μονοθεϊστικές θρησκείες Χριστιανισμό, Ιουδαϊσμό και Μωαμεθανισμό. Σε άρθρο του υπό τον τίτλο **"Πάντα στους ίδιους βόθρους με τά ίδια**

πάντοτε κόπρανα...", διακηρύττει ότι αυτά είναι "Τά κύρια χαρακτηριστικά της άρρωστημένης θρησκευτικότητας των "έξ αποκαλύψεως" κυρίαρχων θρησκειών και των μικρών τους μιμητών, ή - στην καθομιλουμένη- *cults* ή "αίρέσεων"¹.

Τά "νεοπαγανιστικά" κινήματα αναπτύσσονται γενικώς ως έθνικές θρησκείες, όχι μόνον υπό την παλαιά έννοια του "έθνικοῦ" ως είδωλόλατρη, αλλά του έμπορουμένου από έθνικισμό. Αὐτός ο έθνικιστικός χαρακτήρας τους, καλλιεργούμενος έντέχνως, οδηγεί στο ιδεολόγημα, ότι σέ κάθε έθνος αρμόζει νά έχει την "έθνική" του θρησκεία και ως τέτοια γιά έμᾶς τούς "Έλληνες είναι μόνον ή "πατρώα" πολυθεϊστική θρησκεία των προγόνων μας, ή όποία και πρέπει νά έπαναβιώσει.

Πρός την κατεύθυνση αὐτή, και σέ πρώτη φάση, αναπτύσσεται μία σφοδρή πολεμική κατά της Παλαιᾶς Διαθήκης και του Ιουδαϊσμοῦ, πού οδηγεί στην απόρριψη των "προπατόρων του Κυρίου", ως Έβραίων, γιά νά καταλήξει τελικά στην απόρριψη και του Ιδίου του Ιησοῦ Χριστοῦ. Στόχος είναι νά έμφανισθεῖ ο Χριστιανισμός ως ιουδαιογενής θρησκεία, πού προωθεί τά ιουδαϊκά συμφέροντα. Γι'αὐτό, γίνεται κατά κῶρον χρήση του ὅρου "Ιουδαιοχριστιανισμός", ὥστε νά προκληθεῖ μέ τόν τρόπο αὐτό τό έθνικό συναίσθημα του Νεοέλληνα, όχι βεβαίως μόνο κατά του Ιουδαϊσμοῦ, αλλά τελικά και της Όρθόδοξης Έκκλησίας. Ό Χριστιανισμός παρουσιάζεται ἔτσι ως ξένη, "κοσμοπολίτικη", "πανεθνική", "οίκουμενική" θρησκεία και ως τέτοια πρέπει νά έξοβελισθεῖ από τόν χῶρο, την ζωή και την ταυτότητα των γνησίων Έλλήνων. Τό περιοδικό "Δαυλός" μάλιστα (τό όποιο ανέστειλε την έκδοσή του) έδημοσίευσε ανοικτή έπιστολή προς την Ιερά Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος (Μάϊος 1993), μέ την όποία ζητεῖ "νά αποκηρύξη και αποβάλλη από τά ιερά κείμενα της θρησκείας του Έλληνισμοῦ είτε ολόκληρο τό "σῶμα" των βιβλίων της Παλαιᾶς Διαθήκης, είτε τουλάχιστον τά μέρη εκείνα πού κατάφωρα στρέφονται κατά του Έθνους μας"².

Η επίθεση **κατά του Χριστιανισμοῦ** εκδηλώνεται κυρίως μέ την μεροληπτική, αποσπασματική ή και διαστρεβλωμένη παρουσίαση και προβολή μεμονωμένων περιστατικών και κειμένων της χριστιανικής ιστορίας, ή πληροφοριών άμφιβόλου γνησιότητας, επιδιώκοντας ἔτσι νά παρουσιάσουν ένα Χριστιανισμό διώκτη των Έλλήνων και καταστροφέα των Έλληνικών μνημείων και του Έλληνικοῦ πολιτισμοῦ και υπαίτιο της "σημερινής κακοδαιμονίας... και ως ένα από τούς μεγαλύτερους -άν όχι

¹ Δι, τ. 13, σ. 30.

² "Δαυλός", τ. 137, σσ. 7940-41.

τό μεγαλύτερο- άρνητικούς παράγοντες για τή σημερινή κατάσταση"³. Ο Χριστιανισμός χαρακτηρίζεται ακόμη ως "δικτατορεῦον χριστιανικό δόγμα"⁴, ως "ή θανατική ποινή κατά τής Ελλάδος"⁵, ως "σάβανο τοῦ Ἑλληνισμοῦ"⁶, κ.ο.κ.

Ὁ ἀντιχριστιανισμός τῶν κινημάτων αὐτῶν ἐκδηλώνεται κυρίως στά κείμενα ἐκεῖνα πού καταφέρονται μέ μῖσος καί ἐμπάθεια κατά τοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων Του, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰδικά καί τῶν Ἀγίων Πατέρων, τοῦ Χριστιανισμοῦ γενικῶς καί τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰδικώτερα, μέ ὕβρεις, χυδαῖες ἐκφράσεις, ἀπειλές καί διχαστικά συνθήματα, ὅπως μπορεῖ νά διαπιστώσει κανεῖς τόσον ἀπό τά περιοδικά τους ὅσο καί ἀπό μερικές ἱστοσελίδες τους, ὅπου κηρύσσεται "ιερός πόλεμος" κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐφημερίδα τοῦ χώρου, σέ ἄρθρο της μέ τίτλο: "Ὁ Ἱερός πόλεμος τοῦ Ἑλληνισμοῦ", γράφει: "Ὁ Ἱερός Πόλεμος στό πρῶτο του στάδιο θά εἶναι καθαρά ἀντιχριστιανικός καί στήν ἐπόμενη φάση καθαρά Ἑλληνικός".

Δέν θεωρῶ πρέπον νά μεταφέρω ἐδῶ τήν ἀπαράδεκτη ἀτμόσφαιρα καί τήν χυδαία γλῶσσα πού ἐπικρατεῖ συχνά στά "νεοπαγανιστικά" κείμενα. Ἐπιτρέψτε μου ὅμως, νά παρουσιάσω ἐνδεικτικά μόνον ἓνα ἀπειροελάχιστο δείγμα τέτοιων ἐκφράσεων καί μάλιστα τῶν πιό "ἐλαφρῶν":

Τό ἐπικρατοῦν πνεῦμα ἔναντι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκφράζουν φράσεις ὅπως οἱ ἀκόλουθες: "σημιτικῆς κατασκευῆς Δικτατορίσκος τ' Οὐρανοῦ"⁷, "περιτετμημένος ραββίνος Τζεσουά"⁸, "ἀσήμαντος ξυλουργός"⁹, "Ὁ ψευτοθεός Τζεσουά ἦταν ἀκάθαρτο καί βρωμερό πνεῦμα ... ἓνας δολοφόνος... ὁποῖος ἀναφέρει τό ὄνομα τοῦ Τζεσουά μέ σεβασμό εἶναι μιανός"¹⁰, "ἐσταυρωμένο πινόκιο"¹¹, "περιτετμημένος

³ Στ. Ἐλμάζη, Σέ ἀναζήτηση ταυτότητας, περιοδ. "Ἀνιχνεύσεις", τ. 20, ἐνθετο "Ἐρχονται οἱ Ἕλληνες;", σ. 2.

⁴ Ἐπιστολή Υ.Σ.Ε.Ε. πρὸς τήν "Συνοδική Ὑποεπιτροπή Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων", δημοσιευθεῖσα στό Διῖ, τ. 30, σ. 13.

⁵ ἐφημ. "Μεγαρικός Τύπος", 17.9.95.

⁶ ἐφημ. "Ἔθνος", 30.4.87.

⁷ Ἀπάντηση σέ ἐπιστολή, Διῖ, τ. 4, σ. 6.

⁸ Ἰφικράτη, Ὁ Ἱερός Πόλεμος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ΕΘ, φ. 5, σ. 1.

⁹ Διῖ, ἱστοσελίδα, διαφήμιση μπλούζας γιά τούς "Διῖπετεῖς", μέ τήν "στάμπα" "Ἀπό τόν ἀσήμαντο ξυλουργό προτιμοῦμε τόν ἀνίκητο ἥλιο".

¹⁰ Ἰφικράτη, Προτρεπτικός πρὸς ἀγνοῦντας τούς Θεούς. ἱστοσελίδα τῆς ΕΘ.

¹¹ Τό ποτῆρι ἔχει ξεχειλίσει πρό πολλοῦ μέ τούς ναζωραίους κατακτητές, ἱστοσελίδα ΕΘ.

ἀγύρτης"¹², "κήρυκας μίσους, διχασμοῦ καί μισελληνισμοῦ"¹³, κ.π.ἄ. Σέ φύλλο τῆς ἐφημερίδας "Ελληνική Θρησκεία", στήν στήλη "καταγγελίες" καταχωροῦνται τὰ ἐξῆς: **"Σέ μίσησαν ναζωραῖε. Τό αἷμα σου λέρωσε τὰ παπούτσια τους. Τό κορμί σου μόλυνε τήν τροφή τους. Ἡ ψυχὴ σου βρώμισε τό πνεῦμα τους. Γι'αὐτό σέ σταύρωσαν, γι'αὐτό σέ ἔφτυσαν. Ἦσαν ἓνα σκουλίκι, ἦσαν.... Γι'αὐτό σέ ἔγδαραν. Γι'αὐτό σέ κρέμασαν. Γι'αὐτό σέ ἔκαψαν. Ἔλαβες τόν μισθό τῶν πράξεών σου"**¹⁴. Οἱ ὕβρεις συνοδεύονται καί ἀπό βαρεῖς χλευασμούς πρὸς τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ¹⁵. Ἀκόμη, ὁ Ἰησοῦς θεωρεῖται ἐχθρὸς τῆς χαρᾶς (sic), διδάσκαλος τοῦ μίσους (sic), καί ἐχθρὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἄλλες ἐκφράσεις πού φανερώνουν τόν φανατισμό καί τήν ἐχθρότητα τῶν "νεοεθνικῶν" ρευμάτων ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

Ὁ Τίμιος Σταυρὸς χαρακτηρίζεται ὡς **"ἐμετικό καί ἀηδιαστικό σύμβολο". "Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὑποχρεοῦνται νά κατεβάσουν καί νά καταστρέψουν τό θεομίσητο σύμβολο... ἀπὸ τὰ δημόσια καί ιδιωτικὰ κτήρια"**¹⁶.

Ἰδιαίτερος στόχος τῶν "νεοεθνικῶν" εἶναι ὁ **Ἀπόστολος Παῦλος**. Μὲ αὐθαίρετους ἰσχυρισμούς καί προκρούστιες παρα-ποιήσεις τῶν κειμένων του, τόν παρουσιάζουν ὡς τόν μεγαλύτερο **"ἀνθέλληνα"** καί ἐχθρό τοῦ Ἑλληνισμοῦ¹⁷, ὡς τόν **"διαφθορέα τῶν ἐθνῶν καί πραγματικὸ ἰδρυτὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ"**¹⁸, τόν **"ὀλετήρα τῶν ἔθνῶν"**¹⁹, ὁ ὁποῖος

¹² Ἰφικράτης, Ἄκου ναζωραῖε, ἱστοσελίδα ΕΘ.

¹³ Δ, τ. 273, ἐξώφυλλο καί ἄρθρο μέ τόν ἴδιο τίτλο τοῦ Ἰων. Δημόφλου, σ. 17909. Βλ. καί Γ. Γρηγορομιχελάκη, Ἰησοῦς, κήρυκας ἀγάπης ἢ μίσους;, ΑΦ, τ. 51, σ. 28.

¹⁴ ΕΘ, φ. 4, σ. 8. **Οἱ ἐκφράσεις αὐτές εἶναι ἓνα ἐλάχιστο ἐπιλεγμένο δεῖγμα ἐκείνων πού συναντᾶμε στά ἐν λόγω κείμενα. Ὑπάρχουν καί ἄλλες πολύ βαρύτερες, τίς ὁποῖες, ἀπὸ εὐλάβεια πρὸς τό Πανάγιον Ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καί σεβασμό πρὸς τὴν ἀναγνώση, δέν θελήσαμε νά μεταφέρουμε ἐδῶ.**

¹⁵ Βλ. ἐνδεικτικά, Ἡ (παρα)φύση τοῦ Ἰησοῦ, Διϊ, τ. 34, σ. 38. τ. 37, σ. 35. Πανδίωνα. Ἡ Σπεῖρα, Διϊ, τ. 34, σ. 38. "Ελληνική κωμωδία", ἱστοσελίδα παραρτήματος Υ.Σ.Ε.Ε. Αὐστραλίας, κ.ἄ.

¹⁶ Ἰφικράτης, Ἄλλη μία προσβολὴ τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Γονιμότητος ἀπὸ τήν συμμορία τῶν ναζωραίων, ἱστοσελίδα ΕΘ, (ὑπογράμμιση δική μας).

¹⁷ Ἰων. Ἀθηναίου, Ἑλληνοχριστιανικὴ σύγκλιση ἢ σύγκρουση;, ΑΦ, τ. 15, σ. 13.

¹⁸ Βλ. Ρασσιᾶ, Πόσο Ἕλληνες εἴμαστε;, Διϊ, τ. 29, σ. 15.

¹⁹ Τοῦ ἰδίου, Ψέματα καί ἀνορθολογισμός, ΤΜ, τ. 88, σ. 58.

"προσπάθησε νά καθυποτάξη καί νά δολοφονήση ιστορικά τόν έλληνισμό"²⁰.

Οι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας χαρακτηρίζονται ὡς "ἐγκληματίες - χαλαστές", οἱ "μελανειμονοῦντες" καί οἱ "τά φαιά φέροντες"²¹, "ἀποστεωμένα καχεκτικά μοντέλα". Χαρακτηρίζονται ἀκόμη ὡς "οἱ ἐξ ἀνατολῶν ὕαινες"²², "κοπρόψυχοι"²³, "καθάρματα καί δολοφόνοι τῶν Ἑλλήνων"²⁴, "ἄγια ρεμάλια"²⁵ καί ἀποκαλοῦνται, ὑποτιμητικά, "δίποδα"²⁶.

Γιά τούς ναούς μας γράφουν: "Κατάρρα στά πορνεῖα τῶν ναζωραίων". Οἱ κληρικοί καί οἱ μοναχοί εἶναι "στιγεροί Πρωτογενίτσαροι"²⁷, "ρασοφορεμένα γουρούνια"²⁸, "ἐνδεδυμένα μέ ράσα ἐρπετά"²⁹, "ἐσμός τῶν μαυροφορεμένων"³⁰, "μαυροφορεμένοι δῆμιοι"³¹, "μαυροφορεμένα ἀνδράποδα"³², "μαυροφορεμένοι πράκτορες τοῦ ξένου θεοῦ"³³, "ἐκμαυλιστές τῆς χριστιανικῆς κλίκας"³⁴, "ἀγύρτες ναζωραῖοι καί ἀνθρωπόμορφα κτήνη"³⁵, "ἀγύρτες ναζωραῖοι

²⁰ Β. Ἐμμανουηλίδη, "Αποκάλυψη": προφητεία ἢ "ὁδηγίες" γιά δράση;, Δ, τ. 260-261, 17054.

²¹ Ἀλκ. Μπεναρδῆ, Ὁ σφαγμένος Ἑλληνισμός, Α΄, ἐφημ. "Μεγαρικός Τύπος", 17.9.1995, σ. 4.

²² Τοῦ ιδίου, Β΄, στήν ἴδια ἐφημερίδα 24.9.1999.

²³ Τοῦ ιδίου, Γ΄, στήν ἴδια ἐφημερίδα, 8.10.1995.

²⁴ Ἰφικράτη, Ὁ ἱερός Πόλεμος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ΕΘ, φ. 5, σ. 1.

²⁵ Ἡ ἐκπαίδευση καί ὁ κεκλιμένος πύργος τοῦ Χριστιανισμοῦ, σημείωμα Β. Μισύρη, Ὁ κεκλιμένος πύργος καί ὁ Χριστόδουλος, Ιχ, τ. 61, σ. 80, καί Ἀλκ. Μπεναρδῆ, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 4.

²⁶ Κ. Σταυροπούλου,-Τίμαιου, Μιά πρώτη ἀπάντηση στήν Συνδιάσκεψη τῶν Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μν. ἔργ., Διϊ, τ. 33, σ. 13.

²⁷ Ἐπιστολή "ἱερέως τῆς θεᾶς Δήμητρος" πρὸς τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανό, 20 Τρυγητοῦ 1992, μ.Α.Τ. πρβλ. καί Διϊ, τ. 13, σ. 15.

²⁸ Ἰφικράτη, Ὁ ἐπιθανάτιος ρόγχος τῶν αἰρετικῶν τῆς Δανίας οἱ ὅποιοι ζητοῦν ἀναγνώριση ἀπὸ τούς φονιάδες τοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς ἀνθρωπότητος, ἱστοσελίδα τῆς ΕΘ.

²⁹ Δέξιππου, Μισελληνικό παραλήρημα ἀπὸ τήν ναζωραία δημοσιογράφο Η. Μιχαλολιάκου στό extra channel 3, ἱστοσελίδα ΕΘ.

³⁰ Αὐλός Πανός, Διϊ, τ. 37, σ. 5. Τῶν ρασοφόρων ὁ ἐσμός, Διϊ, τ. 56, σ. 2.

³¹ Ἐφημ. ΕΘ, φ. 3, σ. 8.

³² Αὐλός Πανός, Διϊ, τ. 29, σ. 25.

³³ Ὁμοίως, Διϊ, τ. 32, σ. 11.

³⁴ Σπ. Κούρκουλου, Χάσμα ἢ διχασμός θρησκευτῶν;, ΑΦ, τ. 44, σ. 22.

³⁵ Ἰφικράτη, Ἄκου ναζωραῖε, ἱστοσελίδα ΕΘ

παπάδες"³⁶, "σεμνοφανεῖς ἀπατεῶνες" καί "ὀρδές τῶν ρασοφόρων, οἱ διαχρονικοὶ αὐτοὶ ἔμποροι τοῦ αἰσχροῦ ψεύδους"³⁷ κ.ο.κ..

Γενικῶς, ὑποστηρίζεται ὅτι **"Οἱ χριστιανοὶ ποτέ τους δέν ἦταν Ἕλληνες"**, εἶναι **"αἰσχροί, χωμόπλαστα ὑπανθρωπάκια... μiasμένοι καὶ μιαιοί... ὑβριστές"**³⁸, **"παραμυθολόγοι τοῦ ἀποσυντεθέντος ἀπαισίου βυζαντινισμοῦ"**, **"ἔμφορβα ὀντάρια θρησκολήπτων"**³⁹, **"ἀνθρωπόμορφα κτήνη"** καὶ **"χριστιανικά γουρούνια"**⁴⁰, **"σκουλίκια ποῦ σέρνονται στὰ σκαλιά τῆς Ὑπερίωνας"**⁴¹, **"εἰδωλολάτρες, ἄπιστοι, κοσμοπολίτες, ἀπάτριδες, ἀσεβεῖς καὶ ἄθεοι"**⁴² **"ὑποκριτές, ἐθνοκάπηλοι καὶ ἀπατεῶνες"**⁴³, **"μιαρὸς συρφετός ψυχολογικά βιασμένων εὐνούχων"**⁴⁴, **"χριστιανοβυζαντινὰ κοράκια νὰ ἀφοδεύουν πάνω στὴν ἐθνική μας κληρονομιά"**⁴⁵. Γι'αὐτό, ἂν κάποιος **"καλοπροαίρετος ἐθνικός κάνει λάθος καὶ τοὺς πλησιάζει, ὀφείλει νὰ τελέσει ἀμέσως τοὺς κατάλληλους καθαρμούς, σύμφωνα μὲ τίς Ἀρχές τῆς Ἑλληνικῆς Θρησκείας"**. Ἀκόμη, κανεὶς **"ἐθνικός"** δέν πρέπει νὰ **"τοὺς μιλά... τοὺς ἀγγίζει... τοὺς συναναστρέφεται"**⁴⁶. Στὸ περιοδικό **"Διῖπετές"** δημοσιεύεται ἡ πληροφορία γιὰ **"Ἱεροπραξία Καθαρμοῦ"**, ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα **"σὲ μυστική τοποθεσία τῆς Ἀττικῆς Γῆς, ἀπὸ Ἕλληνες Ἐθνικούς πρὸς Ἕλληνες Ἐθνικούς, γιὰ τὸ "ξέπλυμα" τοῦ μιάσματος τοῦ ἐβραιοχριστιανικοῦ βαπτίσματος"**⁴⁷. Ὁ φανατισμὸς δέν φείδεται

³⁶ Αὐτόθι.

³⁷ Μ. Καλόπουλου, Θρησκεῖες: οἱ διαχρονικοὶ γίγαντες τῆς δεισιδαιμονίας, στὸ ΑΕΘ, μν. ἔργ., σ. 116, 117. Βλ. καὶ Π. Μαρίνη, Ἡ Ἑλληνικὴ Γραμμὴ "ἐνάντια στὴν ἠθικὴ παρακμή", (ἐπίθεση κατὰ τοῦ Μοναχισμοῦ γενικῶς), ΑΦ, τ. 4, σ. 28.

³⁸ Ἐκάς οἱ βέβηλοι, Ἐκάς οἱ χριστιανοί, ἱστοσελίδα ΕΘ.

³⁹ Β. Πελαγοῦ Γούσιου, Περισκόπιο, Διῖ, τ. 13. σ. 15.

⁴⁰ Ἰφικράτη, Ἄλλη μία προσβολὴ τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Γονιμότητος ἀπὸ τὴν συμμορία τῶν ναζωραίων, ἔνθ. ἄνωτ.

⁴¹ Τοῦ Ὑπερίωνα, Οἱ ιδεολογικὲς διαφορὲς μεταξύ Υ.Σ.Ε.Ε. καὶ ὑπολοίπων ὁμάδων, ἱστοσελίδα Υ.Σ.Ε.Ε., Θέματα.

⁴² Τοῦ ἰδίου, Τὸ κατηγορῶ τοῦ λαοῦ, ἱστοσελίδα ΕΘ.

⁴³ Ἱστοσελίδα Υ.Σ.Ε.Ε., Δελτία Τύπου, Ἀνακοίνωση 145/17.6."2003".

⁴⁴ Αὐλὸς Πανός, Διῖ, τ. 36, σ. 6.

⁴⁵ Βλ. Ρασσιᾶ, στὸ ἄρθρο: Οἱ ἀρχαιολάτρες πολιτεύονται, "Ἰὸς τῆς Κυριακῆς", ἔφημ. "Κυρ. Ἐλευθεροτυπία", 7.2.1999. Πρβλ. καὶ Διῖ, τ. 4, σ. 27. τ. 6, σ. 29. τ. 13, σ. 32. τ. 32, σ. 11. ΕΘ, φ. 4, σ. 1, 8. Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ὑβριστικὸς χαρακτηρισμοὺς βλ. καὶ τὴν σειρά τῶν ἄρθρων μας **"Ἡ ἀρχαιολατρία ὡς ἀτραπὸς τῆς Ὑπερίωνας"**, στὸ περιοδ. **"Διάλογος"**, τ. 13 ἕως καὶ 19, καὶ εἰδικῶς τ. 16, σ. 10 ἐξ. (1999).

⁴⁶ Ἀστερίας, Ἐκάς οἱ βέβηλοι, Ἐκάς οἱ χριστιανοί, ἱστοσελίδα τῆς ΕΘ, (ὑπογράμμιση δική μας).

⁴⁷ Αὐλὸς Πανός, Διῖ, τ. 30, σ. 11. Γιὰ **"καθαροὺς ἱερῶν τόπων"** τῶν

ὑβρεων καί γιά τίς χριστιανικές τελετές, ὅπως ἡ ἀκόλουθη: **"Ποιός ἄραγε δέν γνωρίζει τίς αἰσχρολογίες πού λέγονται κατά τίς τελετές τῶν ναζωραίων; ποιός δέν γνωρίζει πόσο βρωμιά εἶναι ὁ "ἀγιασμός" τους;"**⁴⁸. Γενικῶς, γιά τήν συμπεριφορά ἔναντι τῶν χριστιανικῶν ἐθίμων, δίδεται ἡ αὐστηρή ἐντολή: **"Τά χριστιανικά ἔθιμα τῶν ἀπίστων διώχνουν τούς ἀνθρώπους μακριά ἀπό τήν ἀλήθεια, μακριά ἀπό τήν ζωή. Τό χριστιανικό ἔθιμο εἶναι μιὰ παγίδα, ἕνας λάκκος, ἕνας βόθρος. Μήν κάνεις τόν σταυρό σου., μήν μυρίζεις λιθάνι. Πέταξε μακριά τόν σταυρό καί ἔλα στά συγκαλά σου"**⁴⁹.

Γιά ὅλες αὐτές τίς δῆθεν "διαπιστώσεις" τοὺς διακηρύττουν ὅτι, **"οἱ Ἕλληνες θά πολεμήσουν μέχρι τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός τους γιά τήν σωτηρία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπό τήν βυζαντινὴ πανοῦκλα. Ζήτω ἡ πτώση τῆς Νέας Ρώμης"**.

Στά χαρακτηριστικά τῶν Ἑλληνικῶν "νεοπαγανιστικῶν" ρευμάτων πρέπει νά καταγράψουμε καί μιὰ ἄλλη πτυχή: Ὁ ἀντιχριστιανικός χαρακτήρας τοὺς ἀναπτύσσεται καί ὡς ἔντονος **"ἀντιβυζαντινισμός"**⁵⁰. Μὲ πληθώρα ἄρθρων καί βιβλίων ἐπιχειρεῖται, ἀπὸ μερικοὺς **"συνεχιστές τοῦ τεμαχισμοῦ τῆς ἱστορικῆς μας σάρκας"**, ἡ ἐξωστράκιση τῆς μακρᾶς ἔνδοξης καί λαμπρῆς Βυζαντινῆς περιόδου καί ἡ ἀποκοπὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, μὲ ἕνα ἀνιστόρητο ἄλμα χιλίων ἐπτακοσίων περίπου ἐτῶν, ἀπὸ τήν διαχρονικὴ ἱστορικὴ πορεία τοῦ⁵¹.

"ἀρχαιοθρήσκων", βλ. καί ἴστος. **"Ἑλλήνων Ἱερατεῖον"**, Αἱ πρῶται Ἐντολαί καί Ὁδηγία πρὸς τοὺς Ἑλληνας Ὁρησκειτάς, Ἐντολὴ 3η.

⁴⁸ Ἰφικράτη, Προτρεπτικός πρὸς ἀγνοῦντας τοὺς Θεοὺς, ἔνθ. ἀνωτ., (ὑπογράμμιση δική μας).

⁴⁹ Αὐτόθι.

⁵⁰ Σέ ἔντυπο πού ἐκφράζει μιὰ ἰδιαιτέρως σκληρὴ καί ἐχθρικὴ γραμμὴ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τοῦ Βυζαντίου, καταγράφεται ἡ πληροφορία ὅτι **"Ἕλληνες πατριῶτες ἔκαψαν βυζαντινὲς σημαῖες σέ χωριό τῆς Θράκης"**, ἐφημ. ΕΘ, φ. 3, σ. 8. Ἐπίσης στήν ἱστοσελίδα τοῦ ἴδιου ρεύματος, ὑπὸ τὸν τίτλο: **"Φωτιά καί τσεκούρι στοὺς νεοβυζαντινοὺς γραικύλους"**, διακηρύσσεται ὅτι **"Οἱ Ἕλληνες ἀπανταχοῦ στήν οἰκουμένη τὴν 29η Μαΐου ἐορτάζουν μὲ ἀγαλλίαση τὴν πτώση τῆς καταραμένης καί θεομίσητης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας... Ζήτω ἡ πτώση τῆς Νέας Ρώμης!"** (ὑπογραμμίσεις δικές μας).

⁵¹ Ὁ χαρακτηρισμὸς προέρχεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ π. Γ. Μεταλληνοῦ, Παγανιστικὸς Ἑλληνισμὸς ἢ Ἑλληνορθοδοξία;, σ. 92. Βλ. καί διαπιστώσεις τῆς "ΙΑ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέμετα αἱρέσεων καί παραθρησκείας" (1999), στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ecclesia gr, Ἐπιτροπαί, Συνοδική Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων, Δραστηριότητα. Καταχωροῦμε ἐδῶ ἕνα ἐλάχιστο μόνον δεῖγμα τίτλων τέτοιων κειμένων: Π.

Παραγνωρίζεται ένσυνείδητα τό γεγονός, ότι τό "Βυζάντιο", καίτοι διατήρησε τόν τίτλο τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, πολύ σύντομα ἔχασε τόν ρωμαϊκό χαρακτήρα του καί ἔγινε Ἀνατολικό Ἑλληνικό τμήμα του, *"στή σκέψη, στήν τέχνη, στόν λόγο καί στή συνείδηση"*. Τό "Βυζάντιο", μέ τήν Ὁρθοδοξία, πού ἔγινε ἡ πίστη τῶν Ἑλλήνων, καί μέ τούς μεγάλους Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας -ἐμβριθεῖς κατόχους τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας- μέ τήν διαφύλαξη καί τήν διδασκαλία τῶν κειμένων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων σοφῶν, μέ πολιτειακούς ἄρχοντες στήν συντριπτική πλειοψηφία τους Ἑλληνες, ἀποτελεῖ μιᾶ ἀπό τίς λαμπρότερες (καί

Τσινᾶ, Ἡ Βυζαντινὴ ἡγεσία διέταξε τόν Ἀλάρικο νά ἐξαφανίσῃ τούς Ἑλληνες τῆς Ν. Ἑλλάδος, Δ, τ. 188-189, σ. 11637. Ἀθ. Κουκοβίτσα, Ἡ ἀληθινὴ ἰδεολογία τοῦ Βυζαντίου, Δ, τ. 202, σ. 12615. Τοῦ Ἰδίου, Ὁ ἀνθελληνισμός στό Βυζάντιο καί τό "σχίσμα" μέ τή Ρώμη, Δ, τ. 209, σ. 13123. Τοῦ Ἰδίου, Τό ψυχорράγημα τοῦ Βυζαντίου, Δ, τ. 209, σ. 13143. Μ. Πλωρίτη, συνέντευξη, Δ, τ. 214, σ. 13471. Μ. Καλόπουλου, συνέντευξη, Δ, τ. 233, σ. 14981. Στ. Μυτιληναίου, Ἡ σφαγὴ τῶν Ἑλλήνων ἀπό τόν Ἰουστινιανό, Δ, τ. 247, σ. 16027. Κ. Ρωμανοῦ, Ἑλληνιστικό Ἰσλάμ. Τοῦ Ἰδίου, συνέντευξη, Δ, τ. 254, σ. 16563. Ἐξώφυλλο τοῦ "Δαυλοῦ", τ. 293: *"Βυζάντιο: Ἡ ἰδεολογικὴ ταυτότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ"* καί ἀφιέρωμα τοῦ Ἰδίου τεύχους μέ ἑννέα ἄρθρα, σσ. 19966-20010. Στ. Μιχόπουλου, Βυζάντιο, αὐτοκράτορες, κληρὸς καί Ἑλληνισμός. Π. Μαρίνη, Νόμος καί ὑπηκοότης εἰς τό Ἀνατολικόν Ρωμαϊκόν κράτος, ΕΠ, τ. 2, σ. 84. Τοῦ Ἰδίου, Βυζάντιον καί Ἑλληνισμός, σκιαγραφία τοῦ μεγάλου δράματος, ΕΠ, τ. 20, σ. 47. Ἐπὶ βασιλείας Θεοδοσίου, τοῦ θεοσεβοῦς ἡμῶν αὐτοκράτορος, Διῖ, τ. 7, σ. 20 (δικὴ μας ἀρίθμηση). Βλ. Ρασσιᾶ, Ἑλληνικὸ καί Βυζαντινὸ ἔθος, Διῖ, τ. 28, σ. 11. Ὁ ἴδιος, σέ Συμπόσιο στήν Ἀθήνα, -ἐξερχόμενος τῶν ὁρίων κάθε δεοντολογίας- ἐχαρακτήρισε τούς Βυζαντινοὺς ὡς **"χριστιανοβυζαντινά κοράκια"**, (Συμπόσιο μέ θέμα: *"Ἡ Ἀρχαιοελληνικὴ Παράδοση στήν Τρίτη Χιλιετία"*, Ἀθήνα (23-24.1.1999), *"Ἰός τῆς Κυριακῆς"*, 7.2.1999, σ. V). Β. Μισύρη, Ἑλληνες καί Βυζαντινοί. Ἦταν Ἑλληνικὸ τό Βυζάντιο; Ιχ, τ. 66, σ. 27, Γ. Δραγώνα, Συνέντευξη γιὰ τὰ Ἑλληνικά Θέματα (ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης), ΑΕ, τ. 31, σ. 38, κ.π.ᾶ.

Ἀπὸ τήν ἄλλη πλευρά, ὑπάρχουν καί ἀρκετὰ κείμενα πού καταδικάζουν αὐτόν τόν "ἀντιβυζαντινισμό", ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναφέρομε ἐδῶ, δειγματοληπτικῶς, μερικὰ μόνον, πολὺ χαρακτηριστικά: Χρ. Σαρτζετάκη, Οἱ φιλέλληνες Ρωμαῖοι καί οἱ Ἑλληνες Βυζαντινοί..., Δ, τ. 256, σ. 16659. Γ. Γεωργαλᾶ, Ἀντιβυζαντινισμοῦ ἀνατομία, ΕΑ, τ. 22/75, σ. 55. Π. Πέρου, Ὁ Ἑλληνισμός στό Βυζάντιο, ΑΕ, τ. 12, σ. 26. Ἰ. Χαραλαμπίδου, Βυζάντιο καί Ἑλληνικότητα, ΑΦ, τ. 7, σ. 23. Ε. Μπεξῆ, εἰσήγηση στό συνέδριο *"Ἑλληνισμός - Χριστιανισμός στό Βυζάντιο, τό Βυζάντιο ὠφέλησε ἢ ἔβλαψε τόν Ἑλληνισμό"*, 1998, σ. 76. Βλ. καί Ἀγνῆς Βασιλικοπούλου, Ἡ κλασσικὴ παιδεία στό Βυζάντιο, στό π. Γ. Μεταλληνοῦ, ἔνθ. ἄνωτ., (ἀποσπάσματα), σσ. 236 ἐξ.

άναμφισβήτητα τήν πιά μακρόχρονη) περιόδους τής ιστορίας τοῦ Γένους μας⁵².

Υποστηρίζεται, ἀκόμη, ἀπό μερικά ρεύματα, ὅτι τό Ἑλληνικό Ἔθνος τελεῖ κάτω ἀπό δουλεία δεκαεπτὰ αἰώνων, ὅση καί ἡ χριστιανική "κυριαρχία". Δίδεται ἔτσι ἡ ἐντύπωση, ὅτι τό Ἑλληνικό Γένος ἔπαψε νά ὑπάρχει γιά δεκαεπτὰ ὀλόκληρους αἰῶνες, ὅτι στερεῖται "πατέρων" καί ἀνατρέχει μόνο σέ ἔνδοξους "παπποῦδες" καί προπάτορες. Πολύ εὖστοχα, σύγχρονος λόγιος ἀγιορείτης μοναχός, ἐπιχειρώντας ἕνα ψυχογράφημα τοῦ Ἑλληνα "νεοπαγανιστῆ", τόν χαρακτηρίζει ὡς *"ἐμπαθῆ προγονόπληκτο, πού μισεῖ τό χθές καί λατρεύει τό προχθές, τό μακρυνό κι' ὄχι τό πλησίον, τό ἄγνωστο κι' ὄχι τό γνωστό, τό μυθικό κι' ὄχι τό ἀληθινό"*⁵³. Καί ἀπό τόν "ἀντιβυζαντινισμό" τους αὐτόν, γίνεται φανερός ὁ χαρακτήρας τοῦ "νεοπαγανισμοῦ" ὡς ἀντιχριστιανισμοῦ.

Στήν προσπάθεια ἐφαρμογῆς τῶν ἀντιχριστιανικῶν σχεδίων τους, οἱ ὁμάδες αὐτές, ὅπως καί πολλές αἰρετικές καί παραθρησκευτικές ὁμάδες, ἐπιδιώκουν, ἀκόμη, νά ἐπιστρατεύσουν ὁπαδούς μέσα ἀπό τόν "πνευματικό" κόσμο τοῦ τόπου μας, ἐκπαιδευτικούς, καλλιτέχνες, ἡθοποιούς, δημοσιογράφους, δημοσίους λειτουργούς, στρατιωτικούς, πολιτικούς καί ἐπαγγελματίες σέ μέσα κοινῆς ὠφελείας, οἱ ὁποῖοι νά λειτουργήσουν στήν συνέχεια ὡς πολλαπλασιαστές, μέσα ἀπό τήν δυνατότητα πού τούς δίδεται ἀπό τήν θέση τους καί τήν ἐπαφή τους μέ τό εὐρύ κοινό, καί μάλιστα τούς νέους.

Τέλος, πρέπει νά ἐπισημάνουμε ὅτι, ἀνάμεσα, στούς τρόπους πού χρησιμοποιοῦν τά Ἑλληνικά "ἀρχαιοστροφά" ρεύματα γιά τήν ἀποχριστιανοποίηση τῶν Ἑλλήνων καί τήν κατάργηση τοῦ Ὁρθόδοξου χριστιανικοῦ χαρακτήρα τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, εἶναι καί ἡ προσπάθεια νά ἀλλάξουν τίς αἰωνόβιες παραδόσεις καί τά ἔθιμά μας. Ἐπιχειρεῖται ἀκόμη καί παρεμβασεῖς σέ θέματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ὅπως, φερειπεῖν, στόν τρόπο μέτρησης τῶν ἐτῶν, στίς ὀνομασίες τῶν ἐποχῶν, τῶν μηνῶν ἢ καί τῶν ἡμερῶν. Ἔτσι, σέ μερικά περιοδικά τοῦ "χώρου" συναντᾶμε τούς ἐξῆς τρόπους μέτρησης τοῦ χρόνου:

- ἀ.ἐ.ε. = ἀπό ἐλεύσεως Ἑλλήνων⁵⁴.

⁵² Βλ. Χριστός Ἀνέστη!, περιοδ. "Πολιτικά Θέματα", τ. 1564, σ. 3.

⁵³ Γέροντος Μωϋσῆ Ἀγιορείτη, Ψυχολογική ἐρμηνεία τοῦ φαινομένου τῆς Νεοειδωλολατρίας, στό: "Φαινόμενα Νεοειδωλολατρίας, Δωδεκαθεϊσμός, Ὑποτίμηση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες, (Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 25-27 Μαΐου 2003), σ. 310.

⁵⁴ Κατά μιά περίεργη θεωρία τοῦ γνωστοῦ κ. Ἱ. Φουράκη, *"Ἡ χρονολογία 13997 ἀ.ἐ.ε. σημαίνει καί προσδιορίζει: τήν πιά πλησιεστέραν βεβαίαν χιλιετίαν τῆς ἀπό τό Σύμπαν (τόν Γαλαξίαν Ἀνδρομέδα καί διά τοῦ Ἀστερισμοῦ τοῦ Κυνός) ἐπί τοῦ πλανήτου μας καί ἐπί τῆς Ἑλ-λα ἢ Ἑλ-λάς*

- Α.Ο.Α. = από Όλυμπιάδων άπαριθμήσεως.
- Α.Κ.Ο. = από καταγραφής Όλυμπιακών Αγώνων.
- Α.Τ. (π.Α.Τ. - μ.Α.Τ.) = (μετά) Άπολλώνιον Τυανέα.
- μ.π.Ο. = μετά πρώτην Όλυμπιάδα
- Ν.Χ. (π.Ν.Χ. - μ.Ν.Χ.) = (μετά) Νέα Χονολογία.
- Ο (π.Ο. - μ.Ο.) - (μετά) τό Μηδέν
- π.α.χ.χ. = πρίν άπαρχήν χριστιανικής χρονολογίας.
- Π.Κ.Ε. = Πρό Κοινής Έποχής (καί BCE = Before the Common Era, ή CE = Common Era).
- πρό (ή μετά) σημερινής χρονολογίας.
- "συμβατική χρονολόγηση", (όταν χρησιμοποιείται ή χριστιανική χρονολόγηση).
- "αύθαίρετη χριστιανική χρονολόγηση", (όταν χρησιμοποιείται ή χριστιανική χρονολόγηση).
- + και - = (δηλωτικά του μ.Χ. και π.Χ.)⁵⁵.

Γιά τήν μέτρηση του χρόνου και των έποχών χρησιμοποιούνται επίσης οι "τροπές" (π.χ. "χειμερινή τροπή"), τά "ήλιοστάσια" (π.χ. "χειμερινό ήλιοστάσιο), και οι "ισημερίες" (π.χ. "φθινοπωρινή ίσημερία"). Γίνεται επίσης άπαρίθμηση των μηνών και των ήμερών μέ "άρχαιοπρεπεϊς" τρόπους, κυρίως μέ τήν χρήση του Άττικοϋ ή άλλων άρχαιοελληνικών ήμερολογίων⁵⁶.

έλεύσεως (έ) των **ΕΛ**-λήνων (**Ε**)", Σ.Σ. στό βιβλίο του: "Μεΐζις -Ανακύκλησις Μυ-Θολογίας +Ιστορίας". Κατά τόν συγγραφέα, τό έτος 13983 ά.έ.Ε. άντιστοιχεί στό έτος 1983 μ.Χ. και τό έτος 13995 ά.έ.Ε. στό έτος 1995 μ.Χ. Βλ. σημείωμα του έκδότη στό βιβλίο: Τά (προ)μηνύματα των Δελφών και ό Σιωνιστικός Πύθων.

⁵⁵ Οι "μάρτυρες του Ίεχωβά" χρησιμοποιούν τήν χρονολόγηση Κ.Χ. (Π.Κ.Χ.- Μ.Κ.Χ.) = (μετά) Κοινή Χρονολογία.

⁵⁶ Γενικά περί των άρχαίων Έλληνικών Ήμερολογίων, βλ. Παντ. Μ. Νιγδέλη, Τά ήμερολόγια των άρχαίων Έλλήνων, έφημ. "Ελευθεροτυπία", ένθετο "Ιστορικά", 4.1.2001, σσ. 22 έξ. Γ. Τσαγκρινοϋ, Τά μυστικά των ήμερολογίων, μιά μυητική προσέγγιση στην Πρωτοχρονιά, Ιχ, τ. 16, σσ. 5 έξ. Δήμ. Άντωνίου - Άνδρ. Κωνσταντίνου, Γλυπτές μορφές του Ζωδιακοϋ κύκλου και άρχαϊο Ήμερολόγιο στην έκκλησία του Αγίου Έλευθερίου, ΙΕ, τ. 20, σσ. 45 έξ. Μιχ. Λεούση, Τό Ήμερολόγιο και οι Έορτές στην Άρχαία Ελλάδα, ΙΕ, τ. 22, σσ. 40 έξ. Οι μήνες των άρχαίων Έλλήνων, ΕΗ, τ. 23, σ. 54. Άθηναϊκόν Λειτουργικόν Ήμερολόγιον, ΑΕ, τ. 29, σ. 3, και ίστοσ. "Χείρων", Έλληνική Έθνική Θρησκεία, Έορτολόγιο, Μηνολόγιο.

Προτάσεις για τήν καθιέρωση "άρχαιοπρεποϋς" ήμερολογίου, βλ. Έπ. Παντελεμίδη, Τό Άττικό Ήμερολόγιο (Μιά πρόταση για τήν εύχρηστη καθιέρωσή του) και τό ίδιο άρθρο στό ΑΕ. τ. 14, 38. Άκόμη, Δ, τ. 188-189, σσ. 11658 έξ., ΕΗ, τ. 5, σσ. 24 έξ. Γράμματα στό Διϊπετές, Διϊ, τ. 8, σ. 38 (δική

4. Άτραπός της "Νέας Έποχης"

Καίτοι μερικά έλληνικά "νεοπαγανιστικά" έντυπα υποστηρίζουν ότι είναι ξένα προς τό παγκόσμιο ρεύμα της "Νέας Έποχης", έν τούτοις τά χαρακτηριστικά τους καί οι δοξασίες τους όδηγοϋν τόν μελετητή στό συμπέρασμα ότι αποτελοϋν μία ακόμη άτραπό μέσα στην πλημμυρίδα τών πολυωνύμων ομάδων της "Νέας Έποχης".

Ό "Θεός", σέ όλες αυτές τίς ομάδες, όπως καί στίς ομάδες της "Νέας Έποχης", δέν είναι ό προσωπικός Θεός τοϋ Χριστιανισμού ή ό Θεός τών μονοθεϊστικών θρησκειών. Όπως οι έσωτεριστές, έτσι καί οι "νεοπαγανιστές" δέν δέχονται τήν ύπαρξη προσωπικοϋ "άκτιστου" Θεοϋ έξω από τήν "κτιστή" Φύση. Άδυνατοϋν δηλαδή νά δεχθοϋν έναν "έξωκοσμικό", όπως οι ίδιοι τόν χαρακτηρίζουν, "Θεό". Ό "Θεός" τους, δέν είναι, όπως λένε, *"κάποιος άπολυταρχικός Θεός", κάποιος "δικτατορικό υπερέκκόσμιο όν"*. Ό "Θεός" τους - για τήν ακρίβεια οι "Θεοί" τους - είναι όμοούσιοι καί ταυτίζονται μέ τό Σύμπαν καί τήν Φύση, από τά όποια καί έγεννήθησαν καί αποτελοϋν μαζί τους τό "Όλον": "Έν τό Πάν". Άποδέχονται, δηλαδή, τήν "νεοεποχική" "όλιστική θεώρηση" περί Θεοϋ καί κόσμου.

Έξ άλλου, ή άποδοχή της δοξασίας της "μετενσαρκώσεως" καί ή διακήρυξη από πολλές ομάδες ότι ούσιαστικά δέν ύπάρχει διάκριση μεταξύ καλοϋ καί κακοϋ, είναι καθαρώς "νεοεποχικές" αντίληψεις, πού "κνίθουν" τήν άκοή τοϋ πεπτωκότος άνθρωπου, ό όποιος θέλγεται από τέτοιου είδους κοσμοθεωρίες. Είναι χαρακτηρισική ή δήλωση έκπροσώπου ενός έκ τών πολλών Έλληνικών "άρχαιολατρικών" κινημάτων: *"Λατρεύω τούς άρχαίους Έλληνες Θεούς γιατί μοϋ προσφέρουν τήν έλευθερία πού θέλω καί χρειάζομαι"*.

Δέν λείπει βεβαίως από πολλές ομάδες καί τό έσωτεριστικό καί άποκρυφιστικό στοιχείο, αναπόσπαστο καί συνακόλουθο χαρακτηριστικό τών ομάδων της "Νέας Έποχης".

Ό "νεοεποχικός" χαρακτήρας τών κινημάτων αύτών συντελεϊ άποφασιστικά στην έξάπλωσή τους, μιά καί ό σύγχρονος άνθρωπος έχει διαβρωθῇ από τό πνεϋμα της "Νέας Έποχης". Γι' αυτό, νομίζω ότι μπορούμε νά χαρακτηρίσουμε όλα αυτά τά "νεοπαγανιστικά" ρεύματα, ως μία ακόμη **"άτραπό της Νέας Έποχης"**.

5. Αίτια

Ἡ ἀναζήτηση τῶν αἰτίων τῆς ἀναπτύξεως τῶν "νεοπαγανιστικῶν" κινήματων δέν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση. Ἀσφαλῶς ἔχουν τίς ρίζες τους στήν πνευματική ἀπορρύθμιση τοῦ ἀνθρώπου τῶν μέσων τοῦ 20ου αἰῶνα, μετά τίς καταπληκτικές πράγματι ἐπιτυχίες του στήν ἐπιστήμη καί στήν τεχνολογία. Οἱ ἐπιτυχίες του αὐτές ἔγιναν τά εἶδωλά του καί τά εἶδωλά του ἔγιναν οἱ "θεοί" του. Ὁ ἄνθρωπος, στήν σύγχυσή του γιά τόν καθορισμό τῶν ὁρίων στίς ἀνθρώπινες δυνατότητες, προτίμησε νά περιθωριοποιήσῃ καί νά ἐξορίσῃ τόν Ἀληθινό Θεό ἀπό τήν ζωή καί τήν ἱστορία του καί νά θεοποιήσῃ καί πάλι τήν Φύση καί τίς δυνάμεις της. Ἔτσι, κατὰ βάση, σάν κύριο αἶτιο τῆς ἐπαναβιώσεως τῆς εἰδωλολατρίας πρέπει νά θεωρήσουμε τήν ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου σέ ἓνα νέο "προπατορικό ἀμάρτημα", τό "εὐαγγέλιο τοῦ ὄφεως", δηλαδή σέ μιὰ νέα ἀνταρσία κατὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι, λοιπόν, πρωτίστως ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς κρίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἐμφάνιση τοῦ "νεοπαγανισμοῦ".

Αὕτῃ ἡ "μανία" τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου νά αὐτοπεριοριστεῖ στήν ὕλική πραγματικότητα, δέν ἐκδηλώνεται πάντοτε ὡς "ἄθεϊα", ἀλλά συχνά συνοδεύεται ἀπό ἓνα ἐντυπωσιακό καί παράδοξο φαινόμενο, τῆς ἀναπτύξεως δηλαδή μιᾶς πρωτοφανοῦς καί πρωτόγονης "θρησκευτικότητος", ἡ ὁποία πολλές φορές πρέπει νά ἐκκληφθῇ μᾶλλον ὡς δεισιδαιμονία. Ἔτσι, ἐνῶ ἀπορρίπτει τήν πίστη στόν Ἀληθινό Θεό, εὐκόλα ἐνστερνίζεται ἀποκρυφιστικές δοξασίες παραθρησκευτικῶν ὁμάδων, πού προσφέρουν εὐτελεῖς ὑποκατάστατα τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ. Μεταξύ αὐτῶν τῶν δοξασιῶν εἶναι καί ἡ "νεοπαγανιστική" προσφορά.

Δέν εἶναι ὅμως μόνον πνευματικά τά αἶτια. Δέν εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις πού διαπιστώνουμε στά πρόσωπα, στούς τρόπους, στίς μεθόδους καί στά ἐπιχειρήματα τῶν ἐκφραστῶν τῶν κινήματων αὐτῶν, μιὰ νέα ἐκδοχή καί ἑκφραση παλαιότερων πολεμίων τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἔτσι, συναντῶνται στά κινήματα αὐτά παλαιές γνωστές θεωρίες, θέσεις καί συνθήματα τοῦ Διαφωτισμοῦ, τοῦ Μαρξισμοῦ, τοῦ Τεκτονισμοῦ, τῆς Θεοσοφίας, τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ καί ἄλλων ἀντιχριστιανικῶν κινήματων, ὥστε νά μπορούμε νά μιᾶμε γιά "νεοπαγανιστικό" ἀντιχριστιανισμό. Αὐτό ὑποστηρίζει ἄλλωστε καί ἐκφραστής τοῦ χώρου ὅταν γράφει: *"ἅς θυμόμαστε ὅτι τό κίνημα τοῦ νεο-Παγανισμοῦ γεννήθηκε ὡς μία ἀντίδραση στόν Χριστιανισμό"*. Ὑπενθυμίζομε ἐδῶ καί ὅσα εἶπαμε προηγουμένως περί τοῦ ἐθνικιστικοῦ χαρακτήρα τῶν ρευμάτων αὐτῶν, ὡς ἐνός ἐπὶ πλέον αἰτίου τῆς ἀνάπτυξης τοῦ φαινομένου αὐτοῦ.

Τό περίεργο στην περίπτωση αυτή είναι ότι, ό τόσον εξελιγμένος πολιτιστικά καί έπιστημονικά σύγχρονος άνθρωπος ένώ έπιθυμεί νά αλλάξει, όπως υποστηρίζει, τήν περί θεοῦ αντίληψη του, μέ μιά νέα αντίληψη πού νά "άνταποκρίνεται στό νοητικό επίπεδο τής νέας εποχής", έν τούτοις άναζητεῖ τήν "νέα ταυτότητά" του σέ μορφές θρησκευτικότητας πρωτόγονες, πού έχουν απορριφθεῖ πρίν από είκοσιτέσσερις καί πλέον αιώνες. Από τότε δηλαδή πού οί θεμελιωτές του σημερινού πολιτισμοῦ, τής έπιστημονικῆς γνώσεως καί τής τεχνολογίας είχαν διαπιστώσει ότι οί "θεοί" καί οί "θεές" τής άρχαίας είδωλολατρίας δέν είναι δυνατόν νά αποτελοῦν τά άρχέτυπα καί τά πρότυπα του πολιτισμένου ανθρώπου.

6. Ποιά ήταν ή άρχαία ελληνική θρησκεία

Οί σύγχρονοι Έλληνες πολυθεϊστές υποστηρίζουν ότι επιδιώκουν νά άναβιώσουν τήν άρχαία "πατρώα" θρησκεία. Τό έρώτημα όμως πού προβάλλει είναι: ποιά ήταν αυτή ή "πατρώα" θρησκεία, ή θρησκεία τών άρχαίων Έλλήνων; Καί τοῦτο διότι, όπως ήδη άναφέραμε παραπάνω, οί ομάδες αυτές δέν έχουν κοινή αντίληψη περί τής έννοίας του "θείου" καί άρα δέν έχουν μιά κοινή καί ένιαία μορφή θρησκείας. Συχνά παρουσιάζονται μέ αντιμαχόμενες άντιλήψεις καί άνταλάσσονται βαριές κατηγορίες μεταξύ τους.

Ποιά λοιπόν ήταν ή "πατρώα θρησκεία" όταν αυτή ιστορικά πέρασε, σέ διάστημα πολλών π.Χ. καί μ.Χ. αιώνων, μέσα από μιά μακρά εξέλικτική πορεία; Η θρησκεία τών άρχαίων Έλλήνων πέρασε από διάφορες μορφές. Άλλη ήταν ή θρησκεία τών προομηρικών, τών όμηρικών καί μεταομηρικών χρόνων, άλλη ή θρησκεία τής Έλληνικῆς Πόλεως (6ος αῖώνας π.Χ.), άλλη ή θρησκεία τών έλληνιστικών καί τών ρωμαϊκών χρόνων, αλλά καί τών τριών πρώτων χριστιανικών αιώνων. Ταυτίζονται άραγε τά σύγχρονα νεοπαγανιστικά κινήματα μέ τίς φιλοσοφικές -πού ήταν καί "θεολογικές"- άντιλήψεις τών όρφικών, τών πυθαγορείων, μέ τίς θρησκευτικές άντιλήψεις τών εκπροσώπων τής άρχαιοελληνι-κῆς φιλοσοφικῆς διαννοήσεως; Η πορεία τής άρχαίας Έλληνικῆς θρησκείας ποικίλει από τήν λατρεία τής άρχέγονης Μητέρας θεᾶς, τής Γαίας, σ' εκείνη τών χθονίων θεοτήτων, τών Όλυμπίων θεών καί τής όρφικῆς πολυθεΐας, τής διονυσιακῆς λατρείας, τών έλευσινίων μυστηρίων, μέχρι καί τών μονοθεϊζουσών τάσεων του Ξενοκράτους καί του Έρακλείτου καί τών μεγάλων μορφών τής άρχαιότητας, του Σωκράτη, του Πλάτωνα, του Άριστοτέλη, τών Στωϊκών καί τών Νεοπλατωνικών κ.ά., οί όποιοι βεβαίως, καίτοι άποστασιοποιήθηκαν

από την παχυλή έννοια της πολυθεΐας, ή οποία κυριαρχούσε μέσα στην λαϊκή θρησκευτικότητα, δέν κατόρθωσαν νά φθάσουν στην έννοια του Ένός καί Άληθινοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη καί αὐτός ὁ ἕνας θεός τοῦ "σοφωτάτου" Πλάτωνα, τό "ἀεὶ ὄν", δέν εἶναι δυνατόν νά ταυτισθεῖ μέ τήν ἀληθῆ περί Θεοῦ έννοια, ἐφ' ὅσον αὐτός δέν εἶναι οὐσιαστικά ὁ δημιουργός τοῦ κόσμου ἀλλά κατ' ἀκρίβειαν ὁ διαμορφωτής του, ἀφοῦ δημιουργεῖ ἀναγκαστικά τό αἰσθητό σύμπαν *"μέ βάση τά πρότυπα τῶν ἰδεῶν καί σύμφωνα μέ τούς μαθηματικούς νόμους"*⁵⁷.

Δέν ἦταν λοιπόν μία καί ένιαία ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, στήν ὁποία θέλουν νά ἐπιστρέψουν οἱ νεοέλληνες "νεοεθνικοί", ὅταν μάλιστα λάβουμε ὑπ' ὄψη ὅτι ἕνας έντονος θρησκευτικός συγκρητισμός εἶχε δημιουργήσει στήν Ἑλλάδα συνωστισμό ξένων θεοτήτων, ὅχι μόνον ἑλληνικῶν.

Εἶναι λοιπόν παράλογο νά ὑποστηρίζεται ὅτι πρέπει νά γυρίσει ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα σέ μιά φάση τοῦ ἀρχαίου εἰδωλολατρικοῦ παρελθόντος της, τό ὁποῖο ἀποκαλεῖται "πατρώα θρησκεία", ὅταν μάλιστα ἐκεῖνο τό παρελθόν βρισκόταν σέ μιά συνεχῆ ἐξελικτική καί συγκριτιστική πορεία καί δέν ἦταν οὔτε μονοθεϊστικό οὔτε καθαρά ἑλληνικό, ἐπὶ πλέον δέ εἶχεν ἤδη ἀπορριφθεῖ ἀπό τούς ἐκλεκτοτέρους ἐκπροσώπους τῆς φιλοσοφικῆς διανοήσεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

7. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνική θρησκεία ἦταν Ἑλληνική;

Ἀπό τήν μελέτη τῶν πηγῶν καί τήν ἀρχαιολογική σκαπάνη ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλληνική θρησκεία διῆλθε μέσα ἀπό μιά μακρά ἐξελικτική πορεία. Οὔτε καί στόν χῶρο τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μυθολογίας, οἱ διάφορες "θεογονίες", (μεταξύ τῶν ὁποίων οἱ σπουδαιότερες, ἐκεῖνες τοῦ Ἡσιόδου, ἡ Ὀρφική καί τοῦ Φερεκύδη), συμφωνοῦν μεταξύ τους, ὡς πρός τήν κοσμογονία καί τήν γενεαλογία τῶν "θεῶν", ἀλλά καί τήν προέλευσή τους.

Μέ τήν ἐκστρατεία κυρίως τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ὁ θρησκευτικός συγκρητισμός ἐγνώρισε ἰδιαίτερη ἑξαρση. Γι'αὐτό, ἀπό ἐκπροσώπους τῶν Ἑλληνικῶν ρευμάτων ὁ Ἀλέξανδρος κατηγορεῖται ὅτι *"θά μείνει αἰώνια χρεωμένος... κυρίως μέ τά ὅσα τελικά κόστισαν στά Ἑλληνικά Πάτρια Ἡθῆ τ'ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς περίφημης στρατιωτικῆς καί κοσμοκρατορικῆς του οὐτοπίας.."*⁵⁸.

⁵⁷ Ἐγκυκλοπαιδεία "Υδρία", λεῖμμα Πλάτων, τόμ. 44, σελ. 97.

⁵⁸ Γ. Σπυρόπουλου, Ἀρχαιοελληνική Θρησκεία: ἡ ἀπάντηση στίς καταστροφικές συνέπειες τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ, στό ΑΕΘ, μν. ἔργ., σ. 209.

Ἀκόμη καί ἡ μορφή τῆς πολυθεϊστικῆς θρησκείας, τῆς δῆθεν Ἑλληνικῆς *"ἐθνικῆς ἐκκλησίας"*, πού ἐπεχείρησε νά ἀναβιώσει, στά τέλη τοῦ Δ' μ.Χ. αἰώνα, ὁ *"ἐθνικός"* Βυζαντινός αὐτοκράτορας Φλάβιος Κλαύδιος Ἰουλιανός (ὁ παραβάτης)⁵⁹, δέν ἦταν τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ μορφή Μιθραϊσμοῦ, καί ὄχι τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας. *"Ὅπως ἔχει γραφεῖ σέ περιοδικό φίλα προσκείμενο στήν "ἀρχαιολατρία", **"ὁ παγανισμός τοῦ Ἰουλιανοῦ πρέπει, παρ' ὅλον τό θαυμασμόν μας πρὸς τό Πρόσωπον, νά ὁμολογήσωμεν ὅτι δέν ἦτο Ἑλληνικός, ἀλλὰ Ἑλληνιστικός. Εἰς τόν Παγανισμόν τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ παγανισμός μιᾶς μερίδος τῶν λεγομένων Νεοπλατωνικῶν συνυπῆρχον ὁμοῦ ὁ Ζεύς καί ὁ Μίθρας, ἡ Κυβέλη καί ὁ Ἀπόλλων, Πυθαγόρειοι δοξασίαι, Δελφικά ἰδεώδη καί σκοτεινά μυστήρια ἀνατολικῆς προελεύσεως. Τό ὅλον μῖγμα ἦτο ἑτερόκλητον ἐάν ὄχι καί ἀντιφατικόν"***⁶⁰.

Αἰγυπτιακές θεότητες, ὅπως ἡ Ἴσις, ὁ Ὅσιρις, ὁ Ἄμμων καί ὁ Σάραπις, ἡ Φρυγική Κυβέλη καί ὁ Ἄτις, ὁ συριακός Ἄδωνις, ὁ ἱρανικός Μίθρας, ὁ Ἀδάδ κ.ἄ., δέν εἶναι οἱ μόνες θεότητες πού ἐντάχθηκαν ὡς *"πρωτοκλασάτες"* θεότητες στό Ἑλληνικό πάνθεο. Ἡ λατρεία τῆς Φρυγικῆς θεᾶς Κυβέλης, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Στράβωνας, ἦταν γνωστή στήν Ἀθήνα στούς π.Χ. χρόνους καί στόν Πειραιᾶ ὑπῆρχε ναός τῆς Ἴσιδας, ἥδη τό 33 π.Χ., Ἰσιαστές" ὑπῆρχαν ἐπίσης στήν Ἀθήνα καί στήν

⁵⁹ Ὅπως καταφαίνεται καί ἀπὸ τό ὄνομά του, ὁ *"ἐστεμμένος φιλόσοφος"* καί *"Ἑλληνας στήν ψυχή"*, κατὰ τούς Ἑλληνες *"ἀρχαιολάτρες"*, Φλάβιος Κλαύδιος Ἰουλιανός, ἦταν Ρωμαῖος αὐτοκράτορας τοῦ *"Βυζαντίου"*. Γεννήθηκε στήν Κωνσταντινούπολη, τό ἔτος 331 καί πέθανε τό 364 μ.Χ. Ἦταν γυιός τοῦ Ἰουλίου Κωνσταντίου καί ἀνηψιός τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Ἀνατράφηκε ὑπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ θεοῦ του (ἀδελφοῦ τῆς μητέρας του) Ἐπισκόπου Καισαρείας Εὐσεβίου, ἀπὸ τόν ὁποῖο ἔλαβε χριστιανική μόρφωση, εἶχε δέ παιδαγωγό τόν Σκύθη Μαρδόνιο. Οἱ *"ἀρχαιολάτρες"* ὅμως θεωροῦν τόν Ἰουλιανό *"Ἑλληνα αὐτοκράτορα τοῦ "Βυζαντίου"* -κι' ἐμεῖς δέν τό ἀμφισβητοῦμε- σέ ἀντίθεση μέ τόν θεῖο του Μ. Κωνσταντῖνο, τόν ὁποῖο λοιδωροῦν. Φαίνεται ὅτι ἡ διαφορὰ τους στό θρησκευτικό *"πιστεύω"* τους εἶναι ἡ μόνη προϋπόθεση γιὰ τόν προσδιορισμό τῆς *"ἐλληνικότητος"* τοῦ Ἰουλιανοῦ. ***"Ἀς σημειωθεῖ, παρεπιπτόντως, ὅτι ὁ Ἰουλιανός ὀνόμασε πρῶτος τούς εἰδωλολάτρες πολυθεϊστές, "Ἑλληνες", γιὰ νά τούς διακρίνει ἀπὸ τούς μονοθεϊστές Χριστιανούς, βλ. Κ. Γανωτῆ, Ἡ οὐτοπία τῶν νεοειδωλολατρῶν, στό "Φαινόμενα νεοειδωλολατρίας, μν. ἔργ., σ. 237.***

Ἀλλὰ καί ὁ ἐξ ἴσου τιμώμενος ὡς Ἑλληνας ἀπὸ τούς *"ἀρχαιολάτρες"* ρήτορας Λιβάνιος, διδάσκαλος τοῦ ἱ. Χρυσόστομου, ἦταν ἐξελληνισμός Σῦρος, βλ. Bengston, Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, σ. 485, καί παρὰ Στ. Φανοῦ, μν. ἔργ., σ. 57.

⁶⁰ Ἐνα μεγάλο ψέμα, ΧΑ, τ. 130, σ. 32, (ὑπογραμμίσεις δικές μας).

Ρόδο⁶¹. Ακόμη και μέσα στο "Δωδεκάθεο" υπήρχαν θεότητες, όπως η Άρτεμις και η Αφροδίτη, που στην ουσία ήταν μεταλλάξεις ανατολικών θεοτήτων. Μερικοί υποστηρίζουν, μάλιστα, ότι ο Άρης, η Άρτεμις, ο Απόλλων και η Αφροδίτη έχουν μεσανατολική καταγωγή, ενώ η Ήρα, η Αθηνά, η Δήμητρα, ο Ποσειδώνας και ο Έρμης ινδοευρωπαϊκή, περιορίζοντας έτσι τους προγονικούς θεούς μόνο στους τελευταίους⁶². Ο Ήροδοτος κάνει λόγο για αιγυπτιακή καταγωγή της Ήρας, της Έστίας, της Θέμιδας, των Χαρίτων, των Νηρηΐδων και άλλων "θεών". Για τους υπόλοιπους "θεούς", πλην του Ποσειδώνα, θεωρεί ότι οφείλουν τα ονόματά τους στους Πελασγούς, ενώ για τον Ποσειδώνα υποστηρίζει ότι οι Έλληνες τον παρέλαβαν από τους Λίβυους⁶³. Και ο Μ. Αθανάσιος μαρτυρεί ότι οι Έλληνες *"έμαθαν τά ονόματα των θεών από τους Αίγυπτίους"*⁶⁴.

Ιδιαίτερα για την προέλευση της Αφροδίτης, σέ περιοδικό του "χώρου" διαβάζουμε ότι είναι μία εξελληνισμένη μορφή της Φοινικικής και Βαβυλωνιακής Αστάρτης, που ξεκίνησε πέραν από την Μέση Ανατολή για να φθάσει τελικά στον Έλληνικό χώρο και να γίνει η Έλληνική Αφροδίτη⁶⁵. Από τό ίδιο ως άνω άρθρο, πληροφορούμαστε ότι

⁶¹ Στράβωνος, Χ 3, παρά Β. Ίωαννίδη, Ο Μυστικισμός του Αποστόλου Παύλου, σ. 86. Κατά μία έκδοχή, τό όνομα της Ίσιδας αποδόθηκε στα έλληνικά μέ τό όνομα της Αθηνάς και έχει τήν ίδια σημασία, δηλαδή *"ήρθα, όρμηθεΐσα από τόν εαυτό μου"*, Έγκυκλοπαίδεια "Υδρία", λήμμα "Ίσις", τόμ. 29, σ. 89.

⁶² Βλ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών Χριστοδούλου, μν. έργ., σ. 21, μαζί μέ σχετικές παραπομπές. Για τήν προέλευση του ονόματος του Απόλλωνα, βλ. Γ. Ήλιόπουλου, Ή ανάδυση των έπουρανίων θεοτήτων στην Ελλάδα και τήν Εύρώπη, στό ΑΘΕ, μ. έργ., σ. 210. Επίσης, Δ. Θηραίου, Ο Όρφισμός: οί εύρωπαϊκές πηγές της χριστιανικής θεολογίας, περιοδ. "Ίνδικτος", τ. 9, σ. 95 (παράθεση από Στ. Φανοΰ, μν. έργ. σ. 315), και Π. Φούγια, Ή λατρεία του Απόλλωνος παρά τοίς αρχαίοις Έλλησι (προέλευσις, φύσις και διάδοσις αὐτῆς), σσ. 19 έξ.

⁶³ *"Άρης και Ίστίης και Θέμιος και Χαρίτων και Νηρηΐδων, των άλλων θεών Αίγυπτίοις αεί κοτε τά ούνόματά έστι έν τῇ χώρῃ. Λέγω δέ τά λέγουσι αὐτοί Αίγύπτιοι. Τών δέ οὐ φασί θεών γινώσκειν τά ούνόματα, οὔτοι δέ μοι δοκέουσι υπό Πελασγών όνομασθῆναι, πλην Ποσειδέωνος. Τοὔτον δέ τόν θεόν παρά Λιβύων έπύθοντο· οὐδαμοί γάρ άπ' άρχῆς Ποσειδέωνος οὔνομα έκτηνται εί μή Λίβυες, και τιμῶσι τόν θεόν τοὔτον αεί. Νομίζουσι δ' ὦν Αίγύπτιοι οὐδ' ἤρωσι οὐδέέν", Ήροδότου, "Ίστορίαι - Εὐτέρπη", II, 50.*

⁶⁴ Μ. Αθανασίου, Κατά είδῶλων, 23, ΕΠΕ, μν. έργ., σ. 153.

⁶⁵ Β. Μπακούρου, Ή φενάκη του νεοπαγανισμού, ΤΜ, τ. 90, ένθετο, σ. 13.

*"Ἡ Ἀθήνα κατήντησε νά ἀναγείρει ἀνδριάντα τοῦ Βηρωσσοῦ, ἱερέα τοῦ Βάαλ, ἐνῶ ἡ Δῆλος κατασκεύασε στήν ὕστερη ἀρχαιότητα συναγωγή"*⁶⁶.

Ἀκόμη καί γιά τόν θεωρούμενο ὡς καθαρῶαιμο Ἑλληνα "θεό" καί φίλτατο στούς ἀρχαίους Ἑλληνες Διόνυσο διατυπώνονται σοβαρές γνῶμες περί φρυγικῆς/λυδικῆς καταγωγῆς του, ἢ ἀκόμη καί ἰνδικῆς, ὡς ἓνα εἶδος *"ἰνδικοῦ Βάκχου"*⁶⁷. Ἄλλοι τόν ταυτίζουν μέ τόν Ὅσιρη⁶⁸.

Ἀλλά καί πολλές ἀπό τίς λεγόμενες "ἐλάσσονες" θεότητες τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας ἦταν δάνεια ἢ ἀπομιμήσεις ξένων θεοτήτων. Ὁ Πλούταρχος (46-120 μ.Χ. περ.), στό ἔργο του *"Περί Ἰσιδος καί Ὅσιριδος"*, καταγράφει τήν πληροφορία ὅτι ἡ λατρεία τῶν αἰγυπτιακῶν θεοτήτων εἶχε κάνει ἔντονη τήν παρουσία της, ἀκόμη καί μέσα στό σημαντικότερο ἱερό τῶν Δελφῶν. Σύμφωνα μέ ἐπισήμανση συγγραφέα τοῦ "χώρου", ὁ Πλούταρχος μάς δίνει τήν πληροφορία ὅτι *"ἡ θεά Ἀθηνᾶ καί ἡ Ἰσις τῶν Αἰγυπτίων εἶναι ἡ ἴδια θεότης, ἡ ὁποία συμβολίζει τό ἄστρο τοῦ Κυνός, τόν Σείριο ἢ Σῶθιν"*⁶⁹. Παρόμοια εἶναι καί ἡ πληροφορία τοῦ Πausανία (110-180 μ.Χ. περ.) γιά τήν ἐγκαθίδρυση τῆς Ἰσιδας στήν Τιθορέα τῆς Βοιωτίας, ὅπου ὑπῆρχε τό κέντρο τῆς λατρείας τῆς Ἀρτέμιδας⁷⁰. Ὁ πατέρας τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος, ὑποστηρίζει στίς *"Ἱστορίες"* του, ὅτι τά ὀνόματα τῶν "θεῶν" τοῦ Ἑλληνικοῦ "Δωδεκάθεου" ἦλθαν στήν Ἑλλάδα ἀπό τήν Αἴγυπτο.

Τήν τραγική κατάσταση πού δημιούργησε στήν ἀρχαία "ἐθνική" θρησκεία ὁ ἀνεξέλεγκτος θρησκευτικός συγκρητισμός σκιαγραφεῖ πολὺ γνωστός θεωρητικός τῆς σύγχρονης Ἑλληνικῆς "ἐθνικῆς" θρησκείας. Ἀναφερόμενος στούς ἀρχαίους "εὐημεριστές" ιστοριογράφους, διαμαρτύρεται γιατί διαπιστώνει στά κείμενά τους ὅτι *"Ἡ Ἑλλάδα ἀνακατώθηκε ἄτακτα μέ τή θεοκρατική Αἴγυπτο καί τή δεισιδαίμονα Ἀνατολή"*, μέ ἀποτέλεσμα ἡ *"ἀληθῆς φύση τῶν πατρῶων θεῶν"* νά

⁶⁶ ΑΦ, τ. 65, σ. 18.

⁶⁷ Β. Μπακούρου, ἐνθ. ἀνωτ., σ. 13. Ρ. Decharme, ἐνθ. ἀνωτ. σσ. 529-530. Γιά τήν καταγωγή τοῦ Διόνυσου, βλ. καί Δ. Θηραίου, ἐνθ. ἀνωτ.

⁶⁸ Γ. Τσαγκρινοῦ, Ἡ αἰρετική ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, Ιχ, τ. 3, σ. 48. Ὁ ἀρθρογράφος ὑποστηρίζει, ὅπως ἀβάσιμα καί ἀνιστόρητα, ὅτι *"Σύμφωνα μέ ἀπόκρυφες Αἰγυπτιακές παραδόσεις ὁ Μωϋσῆς ἦταν ἱερέας τοῦ Ὅσιρη-Διόνυσου καί ὀνομαζόταν Χορασῆφ, ὅμως ἔλαβε τό μυητικό ὄνομα Μωϋσῆς καί ἀκολούθησε τόν δρόμο τοῦ "ἄρενα Θεοῦ", δημιουργώντας θρησκευτικό κίνημα πού εἶχε ὡς χαρακτηριστικά τήν θεοποίηση τοῦ ἱερατείου καί τήν σκληρή θρησκευτική πειθαρχία"*, (ὑπογράμμιση δική μας).

⁶⁹ Ἑλ. Ζωγραφίδου - Δάγιου, Οἱ Ὀλύμπιοι Θεοί ἦρθαν ἀπό τά ἄστρα, στό ΑΘΕ, μν. ἔργ., σ. 158.

⁷⁰ Βλ. καί Χ. Μήνη, Νεοπαγανισμός, μν. ἔργ., σσ. 288, 296.

χαθεῖ μέσα σέ ἓνα "ἀπίθανο χάος περιπετειῶν "πνευματικῶν" καί "ἐπίγειων" ὄντων"⁷¹. Μεταξύ τῶν ἄλλων, διαπιστώνει ὅτι ὁ ἱστορικός Διόδωρος ὁ Σικελιώτης "μέτρησε"... 3 Ἡρακλῆδες καί 4 Διόνυσους, ὁ Ρωμαῖος συγγραφέας Μάρκος Τερέντιος Οὐάρρων,... 44 Ἡρακλῆδες καί ὑπερτριακόσιους Δίες,... καί ὁ Μάρκος Τούλιος Κικέρων... "μέτρησε" τελικά, 5 Διονύσους, 4 Ἡφαιστους, 5 Ἑρμῆδες, 5 Απόλλωνες, 5 Ἀρτέμιδες, 3 Δίες κ.ο.κ."⁷².

Ὅπως σημειώνει σέ ὁμιλία του ὁ Μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος Χριστόδουλος: "Ἡ Ἑλλάδα τῆς ἐποχῆς πού γεννήθηκε ὁ Χριστιανισμός ἦταν σπαρμένη μέ ναούς θεῶν τῆς Αἰγύπτου καί τῆς Περσίας, μέ ἱερά τῆς Ἰσιδος καί τοῦ Μίθρα. [Διαβάζοντας τούς «μαγικούς παπύρους» τῆς ἐποχῆς, βλέπει κανεῖς ὅτι οἱ Ἕλληνες μπερδεύαν πιά ὅλους τούς θεούς, καί οἱ ὕμνοι τους δέν εἶχαν ἀπολύτως τίποτε τό ἐλληνικό, τίποτε πού θά ἀνεχόταν ἓνας Πλάτων, ἓνας Ἀριστοτέλης, ἓνας Περικλῆς, ἓνας Σοφοκλῆς]"⁷³.

Μετά ἀπό ὅλα αὐτά, εἶναι δυνατόν νά στηριχθεῖ ὁ ἰσχυρισμός τῶν Ἑλληνικῶν "νεοεθνικῶν" ρευμάτων ὅτι ἡ "πατρώα" Ἑλληνική θρησκεία ἦταν "αὐτόχθων" καί "ἀμιγῶς" Ἑλληνική;

Ποιά ἀπ' ὅλες τίς μορφές τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας θεωροῦν ὡς τήν πλέον αὐθεντική μορφή τῆς "πατρώας" θρησκείας καί ποιά ἀπ' ὅλες στοχεύουν νά ἀναβιώσουν; Τήν θρησκεία τῶν Ἑλλήνων τῶν προομηρικῶν χρόνων, τῶν ὁμηρικῶν ἢ τῶν μεταομηρικῶν; Τήν θρησκεία τῆς Ἑλληνικῆς πόλης (5ος αἰώνας π.Χ.), τήν θρησκεία τῶν Ἑλλήνων τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων, ἐκείνη τῶν κλασικῶν καί τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, ἢ τόν Μιθραϊσμό τοῦ Ἰουλιανοῦ; Ταυτίζονται μήπως τά σύγχρονα Ἑλληνικά "νεοεθνικά" ρεύματα μέ ὅλες αὐτές τίς μορφές; Μέ τήν θεογονία τοῦ Ἡσιόδου, μέ τούς "θεούς" τοῦ Ὀλύμπου, μέ τήν λατρεία τοῦ "Δωδεκάθεου", μέ τούς ὀρφικούς, μέ τούς πυθαγορείους, ἢ μήπως μέ τίς θρησκευτικές ἀντιλήψεις τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἀρχαιοελληνικῆς φιλοσοφικῆς διανόησης; Ἀσφαλῶς, δέν θά μπορέσουν νά ἀπαντήσουν σ'αὐτή τήν ἐρώτηση τά Ἑλληνικά "νεοεθνικά" ρεύματα γιατί δέν συμφωνοῦν οὔτε μεταξύ τους.

8. Οἱ περί "θείου" ἀντιλήψεις τῶν διαφόρων "νεοπολυθεϊστικῶν" ρευμάτων

⁷¹ Βλ. Ρασσιᾶ, Εὐημερισμός, ἡ "θρασύδειλη ἀθεότης", Διῖ, τ. 18, σ. 12.

⁷² Αὐτόθι, σσ. 11-13.

⁷³ Εἰσαγωγή στήν παρουσίαση τοῦ τόμου "Παῦλος", 10.10.2001.

Στήν προσπάθειά τους νά δώσουν υπόσταση στίς θέσεις τους, οί εκπρόσωποι τῶν ρευμάτων αὐτῶν ἐπικαλοῦνται τήν ἀρχαία Ἑλληνική μυθολογία καί "θεογονία", ὁ καθένας ὅμως τίς ἐρμηνεύει σύμφωνα μέ τίς δικές του ἀντιλήψεις. Ἔτσι, δημιουργεῖται μιά μεγάλη σύγχυση καί ποικιλία "κοσμοθεάσεων", ὥστε δύσκολα μπορεῖ κανεῖς νά διακρίνει πῶς τό κάθε ρεῦμα ἐκλαμβάνει καί "πιστεύει" τούς "θεούς" του.

Μέσα σέ ὅλη αὐτή τήν ποικιλία τῶν τάσεων ὑπάρχει πάντως μιά κοινή θεωρητική βάση περί "θείου", ἡ ὁποία συνίσταται σέ μιά "φυσιοκρατική" περί θεοῦ καί κόσμου ἀντίληψη καί "πίστη", πού ὁδηγεῖ στήν ἄρνηση τῆς ὑπαρξης "ἐξωκοσμικοῦ θεοῦ" καί, τελικά, στήν λατρεία τῆς θεοποιημένης αὐθύπαρκτης Φύσης.

Σέ γενικές γραμμές μπορούμε νά διακρίνουμε τίς ἐξῆς κύριες τάσεις⁷⁴:

α) Τίς τάσεις πού ἀντιλαμβάνονται τούς "θεούς" ὡς ἀπρόσωπες φυσικές δυνάμεις καί ἐνέργειες ἢ ὡς φυσικούς νόμους.

β) Τίς τάσεις πού θεωροῦν τούς "θεούς" ὡς πραγματικές ὕλικο-ψυχικές ἢ θεῖες ὀντότητες, πού προῆλθαν ἀπό τήν μετεξέλιξη ἀνθρώπων, διά σειρᾶς μετεμψυχώσεων.

γ) Ἄλλες πού ἐκλαμβάνουν τούς "θεούς" ὡς ἀπλές συμβολικές ὑποδηλώσεις φυσικῶν ἢ ψυχικῶν τάσεων.

δ) Ὑπάρχουν τάσεις μικτοῦ χαρακτήρα, ἐκεῖνες δηλαδή πού συνδυάζουν δύο ἢ καί περισσότερες ἀντιλήψεις, ὅπως π.χ. ὅτι οἱ "θεοί" εἶναι φυσικές δυνάμεις καί συγχρόνως προσωποποιήσεις ἀνθρωπίνων ἀρετῶν, ἰδεῶν κ.λπ.

ε) Συναντᾶμε, ἀκόμη, ἐκείνους πού θεωροῦν τούς "θεούς" ὡς ἐξελιγμένους ἐξωγήϊνους ἐπισκέπτες.

στ) Τέλος, ὑπάρχουν ρεύματα πού προσπαθοῦν νά συμβιβάσουν τόν Μονοθεϊσμό μέ τήν Πολυθεΐα, ἢ τόν Χριστιανισμό καί τό "Δωδεκάθεο", ἢ πού ὑποστηρίζουν ὅτι καί ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν Ἕλληνας ἢ ὅτι *"ἀνῆκε στούς θεοῦς τοῦ Δωδεκαθέου"*.

9. Ὁ "Ἰησοῦς Χριστός" τοῦ "νεοπαγανισμοῦ" **Ὁ "Ἰησοῦς Χριστός" ἦταν Ἕλληνας**

⁷⁴ Βλ. ἄρθρο μας, *"Ἡ ἀρχαιολατρία ὡς "ἀτραπός" τῆς "Νέας Ἐποχῆς"*", περιοδ. "Διάλογος", τ. 13, σ. 4, καί εἰσήγησή μας στήν "ΙΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱ. Μητροπόλεων γιά θέματα αἵρέσεων καί παραθρησκείας" (Ὁσιος Ἰωάννης ὁ Ρῶσος, 31.10.2001), μέ τίτλο: *"Φύση καί χαρακτήρας τῶν νεοφανῶν ἀρχαιολατρικῶν κινήματων"*. Καί, Ἀποστολικῆς Διακονίας, Νεοπαγανισμός, ἡ ἀπειλή ἀπό τό παρελθόν, σ. 28.

Στά ελληνικά "νεοπαγανιστικά" κινήματα συναντάμε ποικιλία τοποθετήσεων έναντι του προσώπου του Κυρίου ήμων Ιησοῦ Χριστοῦ: Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν ἱστορικό πρόσωπο, μυθικό ἢ συμβολικό "πρόσωπο", Ἑσσαῖος, σοφιστής, Ἕλληνας, ὀνομαζόταν Ἰάσων Πανδύρας, ἦταν ἓνας ἀπό τούς "θεούς" τοῦ "ἀρχαιοειδωλολατρικοῦ πανθέου", ταυτίζεται μέ τόν Ὀρφέα, τόν Διόνυσο, ἢ καί τόν Δία, τόν Ὅσσιρι, τόν Προμηθέα, ἢ τόν Ἀπολλώνιο Τυανέα, ταξίδεψε στίς Ἰνδίες, στήν Αἴγυπτο, στήν Ἑλλάδα, ἀκόμη καί στήν Ἀγγλία, κ.ο.κ.

Βεβαίως, εἶναι πρόδηλο ὅτι μέ τόν ἓνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο, ὅλες αὐτές οἱ τοποθετήσεις ἀρνοῦνται στήν πραγματικότητα καί μάχονται τό ἀληθινό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί καθίστανται πολέμιοι τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι Ἕλληνας.

Ἡ θέση αὕτη ἐγγίζει τά ὅρια τοῦ φαιδροῦ καί τοῦ παράλογου. "Ὁ Χριστός ἦταν Ἕλληνας - Ἰάσων Πανδύρας", εἶναι ὁ τίτλος βιβλίου, τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφέας ὑποστηρίζει ἐπίμονα, ὅτι ὁ Χριστός ἦταν "Ὁ τελευταῖος θεός τῶν Ἑλλήνων, ὁ πρῶτος καί μεγαλύτερος ἀντιεβραϊστής τοῦ κόσμου". Σέ ἄλλο περιοδικό τοῦ "χώρου" καταχωρεῖται ἄρθρο μέ τόν τίτλο: "Ἰησοῦς Χριστός ὁ Ἕλληνας".

Ἀπό τούς ὑποστηρικτές τῆς "ἐλληνικότητας" τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀναπτυχθεῖ, ἐπίσης, μιά ἀπίστευτη μυθολογία γύρω ἀπό τό ὄνομά του, στήν ὁποία ἀναμειγνύονται καί οἱ βλάβηδες καί ἀστήρικτες πληροφορίες τοῦ Ταλμούδ περί τῆς γέννησης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπό ἓνα "ἀποκαλυπτικό βιβλίο" πληροφορούμαστε ὅτι τό πραγματικό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ἦταν "Ἰάσων Πανδύρας", "γεννήθηκε ἀπό **ἐθνικούς γονεῖς**, πού στίς φλέβες τους ἔρρεε Ἄριο αἷμα καί στήν καρδιά καί στή διάνοιά τους εἶχαν ἐμφυτευθεῖ οἱ διδασκαλίες τῆς Ἑσσαϊκῆς ἀδελφότητας", μιλοῦσε δέ "πάντα ἐλληνικά"⁷⁵. Τό βιβλίο περιέχει καί τό "**γενεαλογικό δένδρο**" τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος καταγόταν ἀπό τήν "Πανδιονίδα φυλή", καί τό ὀνοματεπώνυμο τοῦ πατέρα του, πού ἦταν Σαμαρείτης καί Ἑσσαῖος, ἦταν "Ἑσσαῖος Πανδύρας". Σημειώνεται ἀκόμη ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν "γαλανομάτης μέ ξανθὰ μαλλιά" καί ἀνήκε στό Ἀθηναϊκό γένος τῶν "Πανδιονίδων", μέ ἀρχηγό τόν Λῦκο. "Ὁ Ἰάσων Πανδύρας", λέει, "ἢ Ἰήσων Πανδίων, ὅπως θά ἔγραφε τό ὄνομά του ὁ Ὅμηρος, ἦταν παιδί τοῦ ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ"⁷⁶.

⁷⁵ Ε. Τρίγκα, βιβλίο, ἔνθ. ἀνωτ., σσ. 338 καί 305.

⁷⁶ Αὐτόθι, σσ. 19, 283 ἐξ. Τοῦ ἰδίου Ὁ Χριστός ἦταν Ἕλληνας, Ἰάσων Πανδύρας, ΕΗ, τ. 6, σ.13. Βλ. καί ἄρθρο του μέ τόν ἴδιο τίτλο στό ΤΜ, τ. 110,

Αφοῦ ὅμως ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν Ἕλληνας, πρέπει καί τό ὄνομά Του, κατά τήν γνώμη μερικῶν ἐλληνόψυχων "χριστιανῶν", νά ἔχει καθαρά ἐλληνική προέλευση. Τό ὄνομα Ἰησοῦς λοιπόν "ἔχει Ἑλληνική ρίζα: εἶναι ἡ ἴδια μέ τίς λέξεις Ἰάση/Ἰασώ (θεά τῆς ὑγείας)/ ἱατρός, ἐφ'ὅσον τό πρόσωπο αὐτό παρουσιάζεται σάν θεραπευτής καί σωτήρας..."⁷⁷. "Ἔτσι, ἀπό τίς δύο λέξεις Ἰησοῦς καί Χριστός "ἡ πρώτη δείχνει νά εἶναι ὅχι τό πραγματικό ὄνομα ἑνός μόνου ἀνθρώπου... ἀλλά μιᾷ προσωινυμία σχετική μέ τήν ιδιότητα ἱατροῦ..". Τελικά, ἀναπροσαρμοζόμενο στήν νεοελληνική ἐκφορά του τό ὄνομα Ἰησοῦς Χριστός **"θά ἦταν γιά τήν ἐποχή του κάτι σάν ἱατρός Παππᾶς"**⁷⁸.

Γιά νά εἶναι ὅμως καθαρῶναιμος Ἕλληνας ὁ Ἰησοῦς Χριστός πρέπει νά ἔχει γεννηθεῖ καί ἀπό Ἑλληνίδα μητέρα, γεγονός πού θεωρεῖται "βέβαιο". "Αφοῦ ἡ μητέρα τοῦ Χριστοῦ καταγόταν ἀπό τήν Ναζαρέτ τῆς "Γαλιλαίας τῶν ἐθνῶν", δηλ. τῶν Ἑλλήνων, θά πρέπει νά ἦταν κι'αὐτή Ἑλληνίδα"⁷⁹. Γι'αὐτό καί τό πραγματικό της ὄνομα ἦταν "Μαρέα". "Τό ὄνομα Μαρία εἶναι παραφθορά τοῦ ἐλληνικοῦ ὀνόματος **Μαρέα**". Καί

σ. 79, καί συνέντευξή του στό ΑΦ, τ. 25, σ. 29, τ. 32, σ. 2. Ἐφημ. "Χρυσή Αὐγή", 27.3.2003, σ. 10. Ὁ κ. Στ. Φανός ἀναφέρει ἐν προκειμένῳ τήν ἀντίθετη γνώμη τοῦ ἐσωτεριστῆ Ρούντολφ Στάινερ, ἀπό τό βιβλίο του "Ἀπό τόν Ἰησοῦ στόν Χριστό", σύμφωνα μέ τήν ὁποία "Ὁ Ἰησοῦς Μπέν Παντίρα, μιᾷ ἀνώτερη μορφή τῶν Ἑσσαίων, προηγήθηκε τοῦ Ἰησοῦ τῆς Ναζαρέτ κατὰ ἓνα αἰῶνα. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος συναναστράφηκε τοὺς Ἑσσαίους, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς Μπέν Παντίρα ἦταν ὀλοκληρωτικά Ἑσσαῖος"(!), ἐνθ. ἀνωτ., σ. 783. Ἄλλοι θέλουν τόν **Πανδίρα** νά ἦταν Ρωμαῖος στρατιώτης καί συντάσσουν πάνω στήν αὐθαίρετη αὐτή ταλμουδική ὑπόθεση ἀπίθανα μυθιστορήματα νοσηρῆς φαντασίας. Βλ. ἐνδεικτικά, Εὐ. Τρίγκα, Οἱ Ἑσσαῖοι ἦταν Ἕλληνες ὁ Χριστός ἦταν Ἕλληνας, ΑΦ, τ. 25, σ. 31 καί τά προαναφερθέντα βιβλία τοῦ ἰδίου συγγραφέα. Εὐ. Καρελλᾶ, Ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀμφισβήτηση τῆς θεϊκῆς του ὑπόστασης ἀπό τοὺς συγγενεῖς του, ΤΑ, τ. 26, σ. 42.

⁷⁷ Εὐρυφάεσσα, Ἡ λέξη Χριστός, ἐφημ. ΕΘ, φ. 3 σ. 4.

⁷⁸ Αὐτόθι, (ὑπογράμμιση δική μας). Τήν ἴδια ἐρμηνεῖα ἀποδέχεται καί ὁ Βλ. Ρασσιάς: "ἰάσων, θεραπευτής", Ὑπέρ τῆς τῶν Ἑλλήνων νόσου, μν. ἔργ., τόμ. Β', σ. 125.

Οἱ ὑποστηρικτές αὐτῆς τῆς ἀπίθανης θέσης δείχνουν νά ἀγνοοῦν τήν πραγματικότητα, ὅτι δηλαδή, τό ὄνομα αὐτό -ἐβραϊκό, χωρίς καμμιά ἀμφιβολία- φέρουν, ἤδη αἰῶνες πρίν, πρόσωπα τῆς Π. Διαθήκης, συναντᾶται μάλιστα καί ὡς τίτλος βιβλίου ("Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ"), τά δέ ἱερά Εὐαγγέλια, ἐρμηνεύοντάς το, βεβαιώνουν ὅτι τό ὄνομα αὐτό σημαίνει "σωτήρ", ἢ "ὁ Θεός εἶναι σωτήρ": "αὐτός γάρ σώσει τόν λαόν αὐτοῦ ἀπό τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν" (Ματθ. α' 21).

⁷⁹ Εὐ. Τρίγκα, 2000 μ.Χ., Ἡ Μεγάλη Ἀποκάλυψη. Ὁ Χριστός ἦταν Ἕλληνας, ἰάσων Πανδίρας, βιβλίο, σ. 362, 364.

τοῦτο διότι, "Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ μητέρα τοῦ Διὸς ὀνομαζόταν Μα-Ρέα-Κυβέλη-Ἀφροδίτη καί χάριν συντομίας οἱ Ἕλληνες τήν ἀποκαλοῦσαν Μα-ρέα. Μα (=μητέρα) Ρέα =Μαρέα". Ὁ Χριστός "ἦταν γιὸς τῆς Μαρίας καί τοῦ Θεοῦ (Δία)". Ἔτσι, ἡ Μαρία-Μαρέα, πού ἦταν ἡ μητέρα τοῦ Δία, ἦταν συγχρόνως καί ἐκείνη μέ τήν ὁποία ὁ Δίας ἐγέννησε τόν Χριστό. Τελικά, προκύπτει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν καί γιὸς καί ἀδελφός τοῦ Δία, ἀφοῦ ἡ "Μαρέα" ἦταν συγχρόνως σύζυγος καί μητέρα τοῦ Δία καί μητέρα τοῦ Ἰησοῦ!!!⁸⁰. Σέ ἄλλο βιβλίο του, ὁ ἴδιος συγγραφέας ἐπαναλαμβάνει, ὅτι "Ἡ μητέρα του Μαρία (Μαρέα) ἦταν Ἑλληνίδα καί καταγόταν ἀπό τήν ἐλληνική πόλη Νάζαρα, ὅπως τόν ὀνομάζει ὁ Ὡριγένης (έβρ. Ναζαρέτ), τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαρχίας Γαλιλαίας τῆς Παλαιστίνης, ἡ ὁποία ἦταν πιθανότατα, ἀποικία τῆς ἐλληνικῆς πόλης Λιλαίας (Ὁμηρ.) τό σημερινό χωριό Ἀγόριανη Παρνασίδος, κοντά στό ἱερό τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν". Ἡ Μαρία λοιπόν, πάντοτε κατά τόν ἴδιο συγγραφέα, ἦταν μιᾶ "ἐκπληκτική ἐλληνίδα τῆς Παλαιστίνης", ἡ ὁποία, "οὐδέποτε εἶπε τίς ἀνοησίες πού τίς ἀποδίδουν, ὅτι τάχα ἔμεινε ἔγκυος ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα... καί οὐδέποτε πίστεψε πώς ὁ γιὸς τῆς ἦταν θεός καί ὅτι ἀναστήθηκε!!! (Ἅγιος Ἐφραίμ τῆς Σύρου) (sic), γιατί σάν γνώστης τῆς ἐλληνικῆς παράδοσης καί σάν μυημένη ἰέρεια τῆς θεᾶς Ἀρτεμης καί "Παναγία", γνώριζε πολύ καλά ὅτι δέν ὑπάρχει ἀνάσταση σώματος, ἀλλά μετενσάρκωση καί ἀνάσταση ψυχῆς στόν οὐρανό". Ἡ "εὐλαβής καί ἀγία αὐτή γυναίκα μέ τήν καταπληκτική προσωπικότητα" εἶναι ἐκείνη πού "ἔστειλε τό γιό της νά μυηθεῖ στό ἱερό τοῦ Διὸς στό Κάρμηλο ὄρος τῆς Γαλιλαίας, ὅπου μυήθηκε καί ὁ Μέγας Πυθαγόρας καί τό ὁποῖο βρισκόταν κοντά στή γενέτειρά της, καί ἐν συνεχείᾳ εἶναι αὐτή πού τόν ἔστειλε στό Πανεπιστήμιο τῆς Ἀλεξάνδρειας τῆς Αἰγύπτου γιά νά σπουδάσει, ὅπως ἐκριβῶς εἶχε κάνει καί ἡ μητέρα τοῦ Πυθαγόρα, ἡ Πυθαῖδα"⁸¹.

Τελικά, ἡ Παναγία, "μετά τήν σταύρωση τοῦ γιοῦ της, ἀπό τούς Ἰουδαίους, καταδιώχθηκε ἀπό τόν Φαρισαῖο Σαοὺλ - Παῦλο, ὁ ὁποῖος τήν ἐξόρισε στό Ἅγιο Ὄρος, στό λεγόμενο "Περιβόλι τῆς Παναγίας", ὅπου καί πέθανε, στήν πόλη Ὀλόφυξο, κοντά στή σημερινή Μονή Ἰβήρων, ὅπου διατηρεῖται πιθανότατα μέχρι σήμερα ὁ τάφος της". Τά λείψανά της, καταλήγει ὁ συγγραφέας, τά μετέφερε στήν μονή τῶν Βλαχερνῶν ἡ πριγκίπισσα Πουλχερία, τό ἔτος 425 μ.Χ.⁸²

⁸⁰ Αὐτόθι, σ. 210.

⁸¹ Τοῦ ἰδίου, Ὁ Χριστός καί ὁ νόμος τοῦ Δία (ἡ Παλαιά καί Καινή Δια-θήκη τοῦ Δία), σ. 264-265.

⁸² Αὐτόθι, σ. 265. Βλ. καί βιβλίου τοῦ ἰδίου, Παναγία ἡ ἐλληνίδα..., ἔκδ. "Πανδύρας".

Αυτά τὰ καταπληκτικά λένε καί γράφουν οἱ "ἐλληνολάτρες χριστιανοί" γιά τόν Ἰησοῦν Χριστόν. Εἶναι ἀπίστευτο πράγματι νά διαπιστώνει κανεῖς σέ ποιά σύγχυση σκέψεων μποροῦν νά ὀδηγήσουν νεφελώδεις, λαβυρινθώδεις καί ἀστήρικτοι συλλογισμοί!

Ὑπάρχουν, τέλος, καί ἐκεῖνοι πού ὑποστηρίζουν ὅτι, κί' ἂν ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν ἦταν Ἕλληνας, εἶχε ὅμως ἐλληνική παιδεία καί κατ' ἄλλους ἦταν μύστης τῆς Ἑλληνικῆς Θεοσοφίας, γι' αὐτό οἱ Ἕλληνες τόν ἀκολούθησαν καί τόν ἐδόξασαν⁸³.

10. Ἡ παρακμή τῆς ἀρχαίας θρησκείας

Ὅμως, ἡ ἴδια αὐτή ἀρχαία πολυθεϊστική θρησκεία, τήν ὁποία θέλουν νά ἀναβιώσουν οἱ Ἕλληνες "νεοπολυθεϊστές", ἐγνώρισε βαθειά παρακμή καί ἀπόρριψη ἀπό τούς ἴδιους τούς Ἕλληνες. Ἐνας ἀπό τούς βασικούς λόγους τῆς ἀπόρριψής της ἦταν ὅτι οἱ θεωρούμενοι ὡς "θεοί" τοῦ Ἑλληνικοῦ πολυθεϊστικοῦ καί "δωδεκαθεϊστικοῦ" πανθέου κάθε ἄλλο παρά ὡς πρότυπα ζωῆς μποροῦσαν νά θεωρηθοῦν.

Οἱ λατρεύμενοι ἀρχαῖοι "θεοί" εἶχαν ὀδηγήσει τούς "θρησκευτές" τους σέ τέτοια κατάσταση, ὥστε νά ζοῦν μέσα σέ ἕνα ἔντονο μεταφυσικό φόβο, μέσα στήν μαγεία καί στήν δεισιδαιμονία. Ἀν προστεθοῦν καί οἱ αἱματηρές θυσίες, ἡ μαντεία καί ἡ ἀστρολογία, οἱ ὀργιαστικές τελετές, καί τόσες ἀκόμη λατρευτικές "παραδόσεις" τότε δέν παραμένει ἡ παραμικρή ἀμφιβολία γιά τούς λόγους πού ὀδήγησαν, ὄχι μόνο τούς Ἕλληνες σοφούς, ἀλλά τελικά καί τόν ἀπλό λαό νά "στρέψουν τήν πλάτη" τους σ' αὐτό πού εἶχε καθιερωθεῖ ὡς ἐπίσημη θρησκεία.

Καί τό ἐρώτημα πού τίθεται εἶναι: Σ' αὐτή τήν κατάσταση, πού ἐκεῖνοι ἀπέρριψαν θέλουν μερικοί συνέλληνες νά μάς ἐπιστρέψουν; Εἶναι δυνατόν νά ἐπαναφέρουμε ὡς πρότυπα ζωῆς, ἠθικῆς συμπεριφορᾶς καί κοινωνικῶν σχέσεων τήν συμπεριφορά τῶν Ὀλυμπίων "θεῶν". Ἀναμφιβόλως, οἱ "συμπεριφορές", οἱ "συναναστροφές" καί οἱ "μάχες", τῶν Ὀλυμπίων δέν μποροῦν νά τεθοῦν ὡς κανόνες κοινωνικῶν σχέσεων καί πρότυπα γιά τήν διαμόρφωση μιᾶς ἀποδεκτῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς συμπεριφορᾶς. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐπιτίθεται κατά τοῦ Ἄρη καί τόν πληγώνει· ὁ Ἡρακλῆς ἔρχεται σέ πάλη μέ τόν Ἄρη, τόν πληγώνει καί τόν νικᾷ. Οἱ "θεοί" τοῦ Ὀμήρου

⁸³ Δέν λείπει καί ἡ ἐκδοχή ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς καταγόμενος ἀπό τήν "Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν", ἦταν **"Ἄριος, σύμβολο μιᾶς φυλῆς, ἐνός πολιτισμοῦ ἄνωτέρου"**, καί ἄρα δέν ἦταν Ἑβραῖος, ὅπως καί οἱ μαθητές του, πλὴν τοῦ Ἰούδα, ἐφημ. "Χρυσή Αὐγή", 27.3.2003, καί ὁμώνυμο περιοδικό τ. 108.

έντάσσονται σέ αντίπαλα στρατόπεδα θνητῶν, οἶονεῖ "όπαδοί" τους, καί ἐμβάλουν μίση μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ἀναρίθμητα τέτοια περιστατικά μπορεῖ νά καταγράψει κανεῖς μέσα στήν Ἰλιάδα καί στήν Ὀδύσσεια. Ἡ "θεά" Νέμεσις, διανέμει τά ἀγαθά τοῦ κόσμου ἀνισομερῶς. Τό μέγιστο μέρος τό προορίζει γιά τούς "θεούς", οἱ ὅποιοι διαβιοῦν καί κινοῦνται μέσα σέ μιά ἄπειρη σφαῖρα εὐδαιμονίας καί δύναμης. Ὁ κλῆρος τῶν ἀνθρώπων ἀποτελεῖται ἀπό ἐλάχιστα ἀγαθά καί πολλές δυστυχίες. Γύρω ἀπό τούς θνητούς ἡ ἴδια θέτει ὅρια καί φραγμούς, τά ὅποια δέν ἐπιτρέπεται νά ὑπερβοῦν.

Ἡ "θεά" Ἀφροδίτη προΐσταται τοῦ χυδαίου ἔρωτα καί ἡ πορνεία στήν λατρεία της προσλαμβάνει ἱερό χαρακτήρα. Παρά τόν γάμο της μέ τόν Ἡφαιστο, συνδέεται ἐρωτικά καί μέ τόν Ἄρη, τόν Ἑρμῆ, τόν Διόνυσο, τόν Ποσειδῶνα, ἀλλά καί μέ θνητούς, ὅπως τόν ἡγεμόνα τῶν Τρώων Ἀγχίστη, ἀπό τόν ὁποῖο ἀπέκτησε τόν Αἰνεία, καί κυρίως τόν Ἀδωνί⁸⁴.

Ἀλλά καί ὁ "θεός" Ἑρως συνέβαλλε μέ τόν δικό του τρόπο καταλυτικά στήν ἀλλοίωση τῶν ἡθῶν, τόσο στίς ἐτερόφυλες ὅσο καί στίς ὁμοφυλόφιλες σχέσεις. *"Τό ἄγαλμα αὐτοῦ ἐτίθετο ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἐνθα προΐστατο τοῦ ἄρρενος ἔρωτος, τῶν ἐνώσεων τούτων τῶν τελουμένων ἐν Ἑλλάδι, αἵτινες καίπερ ἀνήθικοι, ἐγένοντο ἐνίστε αἰτία γενναίων παθῶν καί εὐγενοῦς ἀμίλλης"*⁸⁵.

Ὁ "θεός" Κρόνος δέν ἔχαιρε μεγάλης ἐκτίμησης ἀπό τόν Πλάτωνα καί τόν Ἀριστοφάνη. Ἀπό τόν Ἀριστοφάνη, μάλιστα, ἀποκαλεῖται *"παλίμπαις, μωρός"*⁸⁶.

Ὁ Ἀθηναῖος χριστιανός φιλόσοφος καί ἀπολογητής Ἀριστείδης, περί τό ἔτος 138 μ.Χ., στήν *"Ἀπολογία"* του, φθάνει στό συμπέρασμα ὅτι *"λαμβάνοντες οἱ ἄνθρωποι ἀφορμήν ἀπό τῶν θεῶν αὐτῶν ἐπραττον πᾶσαν ἀνομίαν καί ἀσέλγειαν καί ἀσέβειαν καταμιαίνοντες γῆν τε καί ἄερα ταῖς δειναῖς αὐτῶν πράξεσιν"*⁸⁷. Γι'αὐτό, οἱ ἀρχαῖοι σοφοί ἐθεώρησαν ὅλους αὐτούς τούς "θρησκευτικούς" μύθους ὡς βλαπτικούς καί ἀπορριπτέους. Ὁ Ἡράκλειτος καί ὁ Πλάτων κατηγοροῦν τόν Ὀμηρο καί τόν Ἡσίοδο ὅτι, ἀποδίδοντας ἀνάρμοστη συμπεριφορά στους "θεούς" βλάπτουν τά ἥθη καί μάλιστα τῶν νέων. Ἄν, λοιπόν, καί ἐμεῖς βλέπουμε ἀρνητικά τήν συμπεριφορά τῶν "θεῶν", δέν εἴμαστε οἱ πρῶτοι καί οἱ μόνοι. Ἀκολουθοῦμε σ'αὐτό τούς σύγχρονους μέ τήν ἀρχαία Ἑλληνική θρησκεία σοφούς καί ποιητές προγόνους μας. Ἐκεῖνοι

⁸⁴ Βλ. "Νεώτερον Ἑγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ἡλίου", τόμ. 7, "Ἑλλάς", σ. 1151.

⁸⁵ Αὐτόθι, σ. 265.

⁸⁶ Πλάτωνος, *"Εὐθύδημος"*, 2 87 Β καί Ἀριστοφάνη, *"Νεφέλαι"*, 929, παρά Ε. Μπεξῆ, Ἑλληνική κοσμολογία καί Π. Διαθήκη, Δ, τ. 137, σ. 7955.

⁸⁷ *"Ἀπολογία"*, 11, 1, Β.Ε.Π.Ε.Σ., τόμ. 3, σ. 143, 33.

τούς απέρριψαν πρώτοι και μάλιστα με πολύ απαξιωτικούς λόγους και τρόπους. Περιοριζόμαστε να υπενθυμίσουμε τις θέσεις του Ξενοκράτη, του Πλάτωνα, του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Εuryπίδη. "Όπως έχει γραφεί, "Ο Έλληνικός πολυθεϊσμός, όπως μας τον παρέδωσαν οι τραγικοί ποιητές, είναι ένας σπαρασσόμενος κόσμος από θεϊκούς φθόνους"⁸⁸.

Ο "από σκηνής φιλόσοφος" Εuryπίδης, στο τελευταίο δράμα του "Βάκχες", επικρίνοντας τον "Διονυσιασμό" για την σκληρότητά του, κλείνει την σκηνή με την εξής πικρή παρατήρηση:

"Κάδμος: Όργας πρέπει θεούς ούχ όμοιοῦσθαι βροτοῖς (Δέν πρέπει οι θεοί στίς όργές τους να είναι ἴδιοι μέ τούς ανθρώπους)".

Βεβαίως, αυτή ή άρνητική στάση σοφών άνδρων της αρχαιότητας έναντι της παρηκμασμένης Έλληνικής πολυθεϊστικής θρησκείας είχε γι' αυτούς βαρύτατες συνέπειες. Πολλοί απ'αυτούς κατηγορήθηκαν "έπί άσεβεία" ή "άθεΐα", ενώ άλλοι διώχθηκαν ή και θανατώθηκαν. Υπενθυμίζουμε τις σπουδαιότερες γνωστές περιπτώσεις διωγμού ή θανάτου Έλλήνων σοφών, ένεκα των περί "θείου" πεποιθήσεων και διακηρύξεών τους:

Ο **Πυθαγόρας** συνελήφθηκε με την κατηγορία της άθεΐας και της διαφθοράς των νέων. Καίτοι άθώωθηκε από τό δικαστήριο, ή μυστικοπάθεια της σχολής του δημιούργησε καχυποψίες στον όχλο, ό οποίος, έξαγριωμένος, πυρπόλησε την σχολή του, φονεύοντας πολλούς μαθητές του, και άφοῦ κατεδίωξε τον Πυθαγόρα και τον έντόπισε, όπως λέγεται, μέσα σε άγρό μέ κουκιά (άπαγορευμένα προς βρώση για τούς Πυθαγορείους), τον έφόνευσε.

Ο **Ξενοφάνης** υπέστη μεγάλους διωγμούς λόγω των ιδεών του και άφοῦ περιπλανήθηκε σε πολλούς τόπους κατέληξε στην Έλαία της Μεγάλης Ελλάδος, όπου ίδρυσε την Έλεατική σχολή και πέθανε σε βαθύτατα γηρατειά.

Ο δάσκαλος και φίλος του Περικλή **Άναξαγόρας** διώχθηκε με την κατηγορία του "άθεΐσμοῦ", καταδικάστηκε και φυλακίστηκε. Λίγο πριν την έκτέλεσή του, φυγαδεύτηκε από τον Περικλή και κατέληξε στην Λάμψακο του Έλλησπόντου, όπου και πέθανε.

Ο **Πρωταγόρας** κατηγορήθηκε για "άθεος" και "έπί άσεβεία", έπειδή μίλησε για την σχετικότητα της αλήθειας. Προσπαθώντας να άποφύγει την σύλληψη, δραπετεύσε μέ πλοίο για την Σικελία, όπου όμως δέν έφθασε, γιατί ναυάγησε και πνίγηκε κατά τον πλοῦν.

⁸⁸ Δ. Τσινικόπουλου, Έλληνισμός και Έβραϊσμός: Οι διαφορές δύο κόσμων, ΤΜ, τ. 38, σ. 8.

Ὁ μεγάλος τραγικός ποιητής **Αἰσχύλος** κατηγορήθηκε ὅτι μέ τά ἔργα του ἀποκάλυψε καί βεβήλωσε τά Ἑλευσίνια μυστήρια, γι'αὐτό δραπετεύσε καί αὐτός στήν Σικελία γιά νά ἀποφύγει τόν θάνατο.

Ὁ ἄλλος, ἐξ'ἴσου μέγας, τραγικός ποιητής **Εὐριπίδης**, μέ τά γνωστά ἔργα του καί ἰδιαίτερα μέ τό τελευταῖο ἔργο του *"Βάκχες"*, μέ τά ὁποῖα κατάγγελλε τίς κακίες τῶν "θεῶν", καταδιώχθηκε σκληρά καί πέθανε ἐξόριστος στήν Μακεδονία.

Ἀλλά ἡ θανατική καταδίκη τοῦ "σοφωτέρου τῶν ἀνδρῶν" **Σωκράτη**, τό 399 μ.Χ., εἶναι μιά ἀπό τίς μελανότερες σελίδες στήν ἱστορία τῆς Ἀθηναϊκῆς Δημοκρατίας. Καίτοι ὑποστηρίζεται ὅτι τά κίνητρα γιά τήν καταδίκη τοῦ Σωκράτη ἦταν πολιτικά⁸⁹, ἐν τούτοις, οἱ κατήγοροί του (ὁ ποιητής Μέλητος, ὁ βυρσοδέψης Ἄνυτος καί ὁ ρήτορας Λύκων) τοῦ προσάπτουν μιά καθαρῶς θρησκευτική κατηγορία, ὅτι *"Σωκράτης ἀδικεῖ καί περιεργάζεται ζητῶν τά τε ὑπό γῆς καί οὐράνια καί τόν ἥττω λόγον κρεῖττω ποιῶν καί ἄλλους ταυτά ταῦτα διδάσκων"* (Ὁ Σωκράτης εἶναι ἔνοχος: ἐρευνᾷ μέ περιττό ζῆλο τά φαινόμενα πού συμβαίνουν κάτω ἀπό τή γῆ καί στόν οὐρανό, καί τά ἄδικα λόγια τά κάνει νά φαίνονται δίκαια, καί αὐτά τά διδάσκει καί στούς ἄλλους). Ὁ ἴδιος διατυπώνει τήν ἐναντίον του κατηγορία στήν συνέχεια τῆς Ἀπολογίας του ὡς ἐξῆς: *"ἀδικεῖν τοὺς τε νέους διαφθείροντα καί θεοὺς οὓς ἡ πόλις νομίζει οὐ νομίζοντα ἕτερα δέ δαιμόνια καινά"* (εἶναι ἔνοχος ἐπειδὴ διαφθείρει τοὺς νέους καί δέν πιστεύει στούς θεοὺς τῆς πόλης, ἀλλά σέ ἄλλους καινούριους δαίμονες)⁹⁰. Εἶναι φανερό ὅτι ὁ Σωκράτης δέχθηκε "στῳικά" νά πιεῖ τό *"κῶνειον"*, ἐπειδὴ δέν θέλησε νά ἀπαρνηθεῖ τίς περί "θείου" ιδέες του καί γιατί ἀποστασιοποιήθηκε ἀπό τήν πολυθεϊστική θρησκεία τῶν Ἀθηναίων.

Γιά τίς διαφορετικές ιδέες τους πρὸς τήν ἀρχαία λαϊκή πολυθεϊστική θρησκεία, καταδιώχθηκαν ἀκόμη -γιά νά ἀναφέρουμε μόνον τοὺς σπουδαιότερους- ἡ δεύτερη σύζυγος τοῦ Περικλῆ **Ἀσπασία ἡ Μιλησία**, ὁ **Ἀριστοτέλης** (κατηγορήθηκε γιά ἀσέβεια καί πέθανε πικραμένος στήν Χαλκίδα)· ὁ μαθητής του **Θεόφραστος** (κατηγορήθηκε ἐπίσης γιά ἀσέβεια καί κινδύνευσε νά καταδικαστεῖ)· ὁ περίφημος καλλιτέχνης **Φειδίας** κατηγορήθηκε *"ἐπὶ ἱεροσυλία"* καί ἀπέθανε πιθανῶς στήν Ὀλυμπία. Μέ παρόμοιες κατηγορίες διώχθηκαν ὁ **Κριτίας**, ὁ **Βίων** ὁ **Κυνικός**, ὁ **Θεόδωρος** ὁ **Κυρηναῖος**, ὁ **Στίλπων** ὁ **Μεγαρεύς**, οἱ

⁸⁹ Βλ. Κ. Νιάρχου, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 27. Γιά τόν Σωκράτη καί τήν Ἀσπασία, βλ. Χαρ. Μήνη, Νεοπαγανισμός, μν. ἔργ., σ. 295. Ἐγκυκλοπαιδεία "Υδρία", λῆμμα "Σωκράτης", τόμ. 49, σ. 435.

⁹⁰ *"Ἀπολογία"*, 19b καί 24b. Μετάφραση ἀπό ἔκδ. "Ἀρχαία Ἑλληνική Γραμματεία", "Οἱ Ἕλληνες", Πλάτων, *"Ἀπολογία Σωκράτους"*, σσ. 28, 42.

όποιοι πέθαναν στην έξορία, και ο μαθητής του Ξενοφάνη **Παρμενίδης**, τόν όποιο κατηγορήσαν για άσέβεια και τόν έπνιξαν στην θάλασσα οι ιερείς και οι συμπολίτες του, αλλά και πλεΐστοι άλλοι⁹¹. Εΐναι, τέλος, γνωστή ή δίκη τών λεγομένων Έρμοκοπιδών, του έτους 415 π.Χ., κατά την όποία ο **Άλκιβιάδης** και ο κύκλος του κατηγορήθηκαν για την άποκεφάλιση τών άγαλμάτων του Έρμη και για βεβήλωση τών μυστηρίων⁹².

Δέν εΐναι ύπερβολή νά ποϋμε ότι οι διώξεις τών Έλλήνων σοφών έχουν, σχεδόν άποκλειστικά, ως κύρια αίτία τους, την άπόρριψη έκ μέρους τους της πολυθεϊστικής ειδωλολατρίας, αύτου δηλαδή πού σήμερα οι Έλληνες "νεοεθνικοί" άποκαλοϋν "πατρώα" θρησκεία.

"Έχοντας όλα αύτά ύπόψη του ό άγιος Ίουστίνος ό φιλόσοφος και μάρτυρας (+165) έγραψε, ότι *"Οί μετά λόγου βιώσαντες χριστιανοί είσί, κ' αν άθεοι ένομίσθησαν, οΐον έν Έλλησι μέν Σωκράτης και Ηράκλειτος και οι όμοιοι αύτοΐς, έν βαρβάροις δέ Άβραάμ και Άνανίας και Άζαρίας και Μισαήλ και Ηλίας και άλλοι πολλοί..."*. Γι' αύτό καταλήγει στην πεποίθηση, ότι ***"όσα οϋν παρά π' ασι καλ'ως εΐρηται ήμ'ων τ'ων Χριστιαν'ων έστί"***⁹³!

Γιά όλους αύτούς τούς λόγους πολλοί άπό τούς Έλληνες φιλοσόφους, ποιητές και ιστορικούς της Έλληνικής άρχαιότητας άγιογραφήθηκαν (ιστορήθηκαν), μαζί μέ προφήτες της Π. Διαθήκης, σέ Νάρθηκες και Τράπεζες ιερών Μονών του Αγίου Όρους και άλλων

⁹¹ Για διαφόρους λόγους διώχθηκαν επίσης: ό Δημόκριτος, ό Θαλής και ό Άντιφών, ό όποιος συνελήφθη άπό τούς όλιγαρχικούς και καταδικάστηκε σέ θάνατο. Άσαφεΐς εΐναι οι πληροφορίες περί καταδίκης για άσέβεια άκόμη και του περίφημου Φειδία, βλ. "Μεγάλη Έλληνική Έγκυκλοπαίδεια", τόμ. ΚΓ', στ. 875. Περισσότερα, στό: Έλίν. Παπαγεωργίου, Άρχαΐοι Έλληνες σοφοί πού διώχθηκαν, περιοδ. "Άπαγορευμένη Ιστορία", τ. 4, σ. 50. Γ. Λάζαρη, "Ένα χρονικό του διωγμοϋ τών φιλοσόφων διά μέσου τών αΐώνων, Δ, τ. 306, σσ. 21386 έξ. Θ. Δρίτσα, έπιστολή προς ΤΜ, τ. 119, σ. 69. Π. Γιαννουλάκη, ένθ. άνωτ., τ. 63, σ. 20, τ. 64, σ. 30, τ. 65, σ. 30.

⁹² Για όλα αύτά βλ. και "Μεγάλη Έλληνική Έγκυκλοπαίδεια", τόμ. ΚΓ' σ. 757.

⁹³ Ίουστίνου, Β' "Άπολογία", 13, 2-4, Β.Ε.Π.Ε.Σ., 3,207: *"όχι διότι τά διδάγματα του Πλάτωνος εΐναι ξένα προς τά του Χριστοϋ, αλλά διότι δέν εΐναι έντελ'ως όμοια, όπως οϋτε τά τών άλλων, τών Στωϊκ'ων, τών ποιητ'ων και τών συγγραφ'ων. Διότι έκαστος έξ αύτ'ων βλέπων έκ του σπερματικού θε'ου λόγου, τι ήτο συγγενές μέ την φύσιν του καλ'ως άπεφάνθη..."* "Όσα λοιπόν έχουν λεχθ' άπό όλους καλ'ως, άνήκουν εις ήμ'ας τούς χριστιανούς", Ε.Π.Ε., Άπολογηταί, τόμ. 1, σ. 225-227. Βλ. και Νικ. Τζιράκη, "Η ειδωλολατρία στα συγγράμματα τών Άπολογητ'ων, στό "Φαινόμενα νεοειδωλολατρίας", μν. έργ., σ. 132.

περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀκόμη καί τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀλλά καί σέ νεώτερους Ὁρθόδοξους Ναούς⁹⁴.

Βεβαίως, καίτοι τά ὑψηλά πνεύματα τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἀποστασιοποιήθηκαν ἀπό τήν παχυλή ἔννοια τῆς πολυθεΐας, ἡ ὁποία κυριαρχοῦσε μέσα στήν λαϊκή θρησκευτικότητα, δέν κατόρθωσαν νά

⁹⁴ Στό παρεκκλήσιο τῆς Παναγίας τῆς Πορταΐτισσας στήν Ἱ. Μονή Ἰβήρων εἰκονίζονται οἱ: Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, Φίλων ὁ Φιλόλογος, Πλάτων, Ἀριστοτέλης, Σοφοκλῆς, Θουκυδίδης καί Πλούταρχος. Στό προστώο τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου, μέ χρονολόγηση ἀπό τοῦ ἔτους 1858, εἰκονίζονται οἱ: Ἀριστοτέλης, Σοφοκλῆς, Ἀπολλώνιος ὁ Τυανέας, ὁ Σοφός "Θούλης βασιλεύς τῆς Αἰγύπτου" καί ἡ Σίβυλλα.

Στήν Τράπεζα τῆς Ἱ. Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, στήν παράσταση τῆς "Ρίζης τοῦ Ἰεσαί", μέ χρονολόγηση ἀπό τοῦ ἔτους 1522, εἰκονίζονται οἱ: Σωκράτης, Πυθαγόρας, Σόλων, Κλεάνθης, Φίλων, Ὅμηρος, Ἀριστοτέλης, Γαληνός, Πλάτων, Πλούταρχος, καί ἡ Σίβυλλα.

Ἐκτός τοῦ Ἁγίου Ὁρους, στήν Ἱ. Μονή Γόλας (Λακωνία) σώζονται παραστάσεις, στίς ὁποῖες εἰκονίζονται οἱ: Σόλων, Θουκυδίδης, Πλούταρχος, Ἀριστοτέλης, Πλάτων, Φίλων, Ὅμηρος καί ἡ Σίβυλλα. Τοιχογραφίες μέ παραστάσεις ἀρχαίων φιλοσόφων σώζονται, ἀκόμη, στόν Νάρθηκα τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Σπανοῦ, ἡ τῶν Φιλανθρωπινῶν, στό νησί τῶν Ἰωαννίνων, ὅπου ἀπεικονίζονται οἱ: "Ἑλλην Πλάτων, "Ἑλλην Ἀπολλώνιος, "Ἑλλην Σόλων, "Ἑλλην Ἀριστοτέλης (ἡ Ἀριστείδης), "Ἑλλην Πλούταρχος, "Ἑλλην Θουκυδίδης, καθώς καί οἱ: Χίλων καί Δημοσθένης, μαζί μέ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, μεταξύ τῶν ὁποίων οἱ Ἅγιοι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ("Μεγάλη Ἑλληνική Ἐγκυκλοπαίδεια", τόμ. ΚΓ', σ. 923). Ἐπίσης, τοιχογραφίες σώζονται στήν Ἱ. Μονή Βελλᾶς, στήν Ἡπειρο, στόν Ἱ. Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μεγάλων, στά Ἰωάννινα, μέ χρονολόγηση ἀπό τοῦ ἔτους 1792 καί στόν Προφήτη Ἠλία Σιάτιστας, μέ χρονολόγηση ἀπό τοῦ ἔτους 1747. Τέλος, ἀπεικονίσεις ἀρχαίων φιλοσόφων συναντᾶμε καί σέ νεώτερους Ἱ. Ναούς, ὅπως, φερειπεῖν, στόν Ἅγιο Βασίλειο Πειραιῶς στόν πρόναο τοῦ ὁποίου ἀπεικονίζονται οἱ: Σωκράτης, Πλάτων, Σοφοκλῆς, Ἀριστοτέλης, Σόλων καί Ἀπολλώνιος.

Παραστάσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων ἀπεικονίζονται ἀκόμη καί στήν Βουλγαρία καί τήν Ρουμανία. Στήν τελευταία, σέ ἐξωτερικό τοῖχο τοῦ Ἱ. Ναοῦ στήν πόλη Voroneţ, σέ παράσταση τῆς "Ρίζης τοῦ Ἰεσαί", ἀπεικονίζονται οἱ σοφοί Σωκράτης, Πλάτων κ.ἄ. Οἱ πληροφορίες ἐλήφθησαν κυρίως ἀπό τό ἐμπεριστατωμένο ἄρθρο τοῦ καθηγητῆ κ. Νικ. Ζία, "Ἑλληνες φιλόσοφοι ἱστορημένοι σέ ὀρθόδοξες ἐκκλησίες καί μονές, περιοδ. "Τόλη", τ. 13. σσ. 40-41. Βλ. καί Πρωτοπρ. Δημ. Κωνσταντέλλου, Πρόδρομοι στήν ἀλληλοπεριχώρησι Ἑλληνισμοῦ καί Χριστιανισμοῦ, περιοδ. "Θεολογία", τόμ. 73 (2002), σ. 80. Ἐπίσης, Σάκ. Ἀποστολάκη, Ἀρχαῖοι φιλόσοφοι στό Ἅγ. Ὅρος, ἐφημ. "Ἐλευθεροτυπία", 22.5.2006, καί Θ. Γερασιμίδη, Ἀρχαῖοι Ἑλληνες φιλόσοφοι σέ ἀγιογραφίες ἐκκλησίας, Στόν Ἅγιο Βασίλειο τοῦ Πειραιᾶ, ἐφημ. "Esspresso", 11.8.2001.

φθάσουν στην τέλεια έννοια του Ένός και Άληθινοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη και αὐτός ὁ Ἕνας Θεός τοῦ σοφωτάτου Πλάτωνα, τό *"αἰεί ὄν"* -τό *"Ὀντως Ὀν"*-, ὅπως ἔχουμε ἐπισημάνει, δέν εἶναι δυνατό νά ταυτισθεῖ μέ τήν χριστιανική περί Θεοῦ έννοια, καθόσον δέν εἶναι οὐσιαστικά ὁ Δημιουργός τοῦ κόσμου ἀλλά, κατ' ἀκρίβειαν, ὁ διαμορφωτής του και ὁ ταξιθέτης του, ἀφοῦ δημιουργεῖ *"ἀναγκαστικά"* τό αἰσθητό σύμπαν *"μέ βάση τά πρότυπα τῶν ἰδεῶν και σύμφωνα μέ τούς μαθηματικούς νόμους"*⁹⁵.

Μετά λοιπόν ἀπό τήν σθεναρή αὐτή στάση τῶν μεγάλων Ἑλλήνων φιλοσόφων ἔναντι τῆς πολυθεϊστικῆς εἰδωλολατρικῆς ἀρχαίας θρησκείας, και μετά ἀπό ὅλα ὅσα δίδαξαν αὐτές οἱ ἐκλεκτότερες διάνοιες και τά λαμπρότερα ἀναστήματα τῆς ἀρχαιοελληνικῆς σοφίας, εἶναι ἀστεῖο νά ὑποστηρίζεται, ἀπό ὅσους ἐπιδιώκουν τήν ἀναβίωση τῆς *"πατρώας"* θρησκείας, ὅτι, μετά τήν ἔλευση τοῦ Ἀπ. Παύλου στήν Ἀθήνα ἐπιβλήθηκε διά τῆς βίας ὁ Μονοθεϊσμός στούς Ἕλληνες! Ἡ παρουσία και τό κήρυγμα τοῦ Ἀπ. Παύλου στήν *"κατείδωλον"* Ἀθήνα ἦταν ἀπλῶς ἡ ἀπάντηση στήν ἀγωνιώδη ἀναζήτησή τους και στόν πόθο τους γιά λύτρωση. Ὁ Ἑλληνιστής Παῦλος, ὁ ὁποῖος εἶχε μαθητεύσει κοντά στούς Στωϊκοῦς τῆς Ταρσοῦ, χρησιμοποιώντας τόν Ἐπιμενίδα και τόν Ἀρατο, *"κατήγγειλε"* στούς *"δεισιδαιμονεστάτους"* Ἀθηναίους, μέ τήν ἄσβεστη δίψα γιά γνώση, *"Ὀν ἀγνοῦντες εὐσεβοῦντο"* (Πράξ. ιζ' 23). Ἔτσι, ἡ παρουσία και ὁ λόγος τοῦ Παύλου στόν Ἀρειο Πάγο συνέβαλαν ἀποφασιστικά, μέ ἀφαιτηρία τήν Ἀθήνα, στήν γέννηση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ, στόν ὁποῖο συνδυάσθηκαν ἀρμονικά τό Χριστιανικό μήνυμα μέ τό Ἑλληνικό πνεῦμα. Κι' ἀφοῦ προστέθηκε σ' αὐτά τά μεγέθη ἡ ἐπικρατοῦσα τότε Ρωμαϊκή νομική σκέψη, τῆς ὁποίας δέν ἦταν ἄμοιρος ὁ Παῦλος, ἀπετέλεσαν ἔκτοτε τό τριπλό και ἀρραγές θεμέλιο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ.

11. Ἀνθρωποθυσίες;

Φαίνεται ὅτι, δυστυχῶς, περιπτώσεις ἀνθρωποθυσίας, καίτοι ὀλιγάριθμες, δέν ἔλειψαν ἀπό τήν ἀρχαία θρησκεία τῶν Ἑλλήνων. Μερικές ἀπ' αὐτές ἀνήκουν ἀσφαλῶς στόν χῶρο τοῦ μύθου ἢ τῆς ἀλληγορίας. Ὅμως, ὑπάρχουν και ἄλλες γιά τίς ὁποῖες δύσκολα μπορεῖ νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ ἱστορικότητά τους και οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν, ἂν ὄχι ἀποδείξεις, τουλάχιστον ἐνδείξεις μιᾶς τέτοιας ἀπάνθρωπης και ἀποτρόπαιας πρακτικῆς και στόν ἐλλαδικό χῶρο. Μερικοί ἀρχαιολόγοι

⁹⁵ Ἐγκυκλοπαίδεια "Ὑδρία", λῆμμα "Πλάτων", τόμ. 44, σ. 97.

καί θρησκευολόγοι εκφράζουν τίς επιφυλάξεις Γιατί, καί μόνο τήν Ἑλληνική Μυθολογία νά ἀνοίξει κανείς -ή ὅποια ἀπό πολλούς "ἀρχαιολάτρες" θεωρεῖται ὡς πραγματική ἱστορία- θά διαπιστώσει ὅτι καταγράφει πλῆθος ἀνθρωποθυσιῶν, ὅπως θά δοῦμε πιό κάτω.

Ἐπειδή ὅμως ὅποιος ἀμφισβητῇ τήν ὠραιοποιημένη εἰκόνα τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ὅπως τήν προβάλλουν τά "ἀρχαιοθρησκα" ρεύματα, κινδυνεύει νά χαρακτηριστεῖ ὡς συκοφάντης καί γιά νά μή κατηγορηθοῦμε ὅτι ἀντιμετωπίζομε τό θέμα αὐτό μέ προκατάληψη, φανατισμό, μεροληψία καί ἔλλειψη ἀντικειμενικότητος, θά καταγράψουμε στήν συνέχεια τήν γνώμη ἐγκρίτων μελετητῶν τῆς θρησκευτικῆς ἱστορίας τῶν ἀρχαίων λαῶν καί ἰδιαίτερος τῶν Ἑλλήνων καί τίς μαρτυρίες ἐκφραστῶν τοῦ "χώρου", μέσα ἀπό τά δικά τους κείμενα.

Δέν ἀρνούμαστε ὅτι οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας διακρίνονταν γιά τήν λαμπρή πολιτιστική τους ἀνάπτυξη καί τίς ἀνώτερες, σέ σχέση μέ τοὺς ἄλλους λαούς, θρησκευτικές πεποιθήσεις τους. Ὅμως, πρέπει νά ἀναγνωρίσουμε ὅτι, πέραν τῆς Μυθολογίας, καί ἡ Ἱστορία καταγράφει γεγονότα, ἔστω -ἐπαναλαμβάνομε- ἐλάχιστα, τά ὅποια ἀπάδουν τόσο στοὺς "θεοὺς", ὅσο καί σέ λαό, τοῦ ὁποῖου ἐκπρόσωποι εἶχαν κατακτήσει τά ὕψη τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἐπιστήμης καί τοῦ πολιτισμοῦ καί οἱ ὅποιοι, προφανῶς, δέν ἐμπλέκονται σέ τέτοιες πρωτόγονες καί φρικτές πρακτικές.

Ἀνθρωποθυσίες στόν Ἑλλαδικό χῶρο ἀναφέρει καί ὁ Πausanias⁹⁶, ὁ Θεόφραστος⁹⁷ καί ὁ Πλούταρχος⁹⁸.

Στίς ἀνθρωποθυσίες αὐτές θυσιάζονταν συνήθως ἐγκληματίες καί κατάδικοι (καθαρτήριες, ἐξιλαστήριες), αἰχμάλωτοι πολέμου καί δοῦλοι (εὐχαριστήριες), γυναῖκες, κυρίως παρθένες (ἐξευμενιστικές τῶν θεῶν) καί παιδιά (ἀνεξακρίβωτος σκοπός)⁹⁹κ. ἄ.

⁹⁶ Γιά ἀνθρωποθυσίες στήν Σπάρτη, βλ. Πausanias, 3.16.9-10, παραπομπή ἀπό Β. Κοκκαλᾶ, αὐτόθι, σσ. 169-170.

⁹⁷ Πορφυρίου, *"De abstinētia"*, 2.27.2. Θεοφράστου, 13.22.6, παραπομπές ἀπό Β. Κοκκαλᾶ, αὐτόθι, σ. 169 καί Γ. Σιέττου, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 147.

⁹⁸ Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει μιά σύντομη λίστα ἀνθρωποθυσιῶν, οἱ ὁποῖες τελέστηκαν ἀπό τόν Πελοπίδα, ὅπως π.χ. ἡ θυσία στίς κόρες τοῦ Σκεδάσου, πρὶν ἀπό τήν μάχη στά Λεύκτρα. Ἐπίσης, ἀναφέρει *"τὴν θυσίαν (ἀναιρεῖν) τοῦ Φερεκύδη τοῦ Σοφοῦ ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτες διότι πρόβλεψε τὴν ἥττα στήν Μεσσηνία. Εἶναι ἀβέβαιον, ὡστόσο, ἐάν ἐπρόκειτο γιά μιά ἐνεργὴ θυσία"*, Β. Κοκκαλᾶ, αὐτόθι, σ. 170.

⁹⁹ Ἡ θυσία παιδιῶν ὀφειλόταν μᾶλλον στό δικαίωμα ζωῆς καί θανάτου πού εἶχε πάνω στό παιδί ὁ πατέρας του, ὅπως φαίνεται καί ἀπὸ τόν μῦθο τῆς "θυσίας" τῆς Ἰφιγένειας, ὅπου ὁ Ἀγαμέμνων *"διατάζει τὴν ἀνθρωποθυσία"*

Κυριώτερα κέντρα ανθρωποθυσιών στον Έλλαδικό χώρο θεωρούνται ή Μινωική Κρήτη, τό Λύκιο ὄρος στήν Πελοπόννησο, τό Λαφύστιο ὄρος στόν Ὀρχομενό Βοιωτίας, ή Σπάρτη, ή Λέσβος, ή Χίος, ή Τένεδος, ή Φώκαια, ἀλλά καί ή Ἀθήνα¹⁰⁰.

Στήν Τένεδο καί στήν Χίο τεμάχιζαν ζωντανό ἄνθρωπο πρός τιμή τοῦ Διόνυσου. Οἱ Φωκαεῖς ἔρριχναν τά θύματα στήν φωτιά γιά νά τιμήσουν τήν Ταυροπόλο Ἀρτέμιδα. Οἱ Λέσβιοι θυσίαζαν ἀνθρώπους στόν Διόνυσο καί οἱ Κρήτες στόν Δία¹⁰¹. Στήν Μασσαλία, ἀποικία τῶν Φωκαέων, θυσίαζαν ἐπαῖτες, ρίπτοντάς τους ἀπό ἀπόκρυμνους βράχους, γιά νά προφυλαχθοῦν ἀπό τίς ἐπιδημίες. Τό ἴδιο καί στήν Λευκάδα, ὅπου κατ' ἔτος κρημνιζόταν ἕνας ἄνδρας στήν θάλασσα γιά νά ἐξευμενιστεῖ ὁ Ἀπόλλωνας. Κατά τόν Παυσανία, προσφέρονταν ἀνθρώπινες ὑπάρξεις στόν Λυκαῖο Δία στήν Ἀρκαδία μέχρι καί τούς χριστιανικούς χρόνους. Τίς ἀνθρωποθυσίες πού τελοῦνταν στήν Σπάρτη, πρός τιμή τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδας, κατέργησε ὁ Λυκοῦργος¹⁰².

Ὁ Πλούταρχος στό ἔργο του *"Βίοι παράλληλοι"*, σημειώνει ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς θυσίασε στόν θεό Διόνυσο τόν Ὠμηστή ἤ Ὠμοφάγο, πρίν τήν ἔναρξη τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμίνας, τρεῖς εὐγενεῖς Πέρσες αἰχμαλώτους, γιούς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ξέρξη Σανδάκης¹⁰³.

Φαίνεται ὅμως, ὅτι αὐτό τό ἀπάνθρωπο ἔθιμο, τό ὁποῖο εἶχε ἐξαληφθεῖ, ἐπανῆλθε κατά τήν βασιλεία τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ὁ παγανιστής αὐτοκράτορας, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ ἱ. Χρυσόστομος, δέν δίστασε νά

τῆς ἴδιας του τῆς κόρης, καί ἔχει ἀναστολές, ὄχι διότι δέν εἶχε δικαίωμα ζωῆς καί θανάτου ἐπάνω της, ἀλλά ἐπειδή ἦταν ἡ ἀγαπημένη του κόρη", Χριστοδούλου Παρασκευαῖδη, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, μν. ἔργ., σ. 32.

¹⁰⁰ Βλ. "Μεγάλη Γενική Ἐγκυκλοπαίδεια Ὑδρία", τόμ. 8, σ. 251.

¹⁰¹ Γιά ἀνθρωποθυσίες ἀπό τούς Κρήτες κάνει λόγο καί ὁ Μ. Ἀθανάσιος, *"Κατά εἰδώλων"*, 25, Ε.Π.Ε., Ἔργα, τόμ. 1, σσ. 156 ἐξ.

¹⁰² Γιά ὅλα αὐτά βλ. Κ. Μ. Καραμάνου, ἔνθ. ἀνωτ. Βλ. καί Δημ. Μωραῖτη, ἔνθ. ἀνωτ. ΘΗΕ, τόμ. 3, στ. 265 καί τόμ. 7, σ. 1052. Γ. Σιέττου, μν. ἔργ., σσ. 141 ἐξ. καί παραπομπές στήν σ. 214. Ἐπίσης, *"Ἠλιάδα"* ραψ. Ψ, (θυσία ἀπό τόν Ἀχιλλέα δώδεκα νέων, τέκνων ἐπιφανῶν Τρώων, πρός ἐκδίκηση τοῦ θανάτου τοῦ φίλου του Πατρόκλου). *"Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ἠλίου"*, λῆμμα *"ἀνθρωποθυσία"*, τόμ. 2, σ. 862. *"Ἐγκυκλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς - Βριτάνικα"*, τόμ. 9, σσ. 207-208. Κ. Χατζηελευθερίου, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 21. Μ. Nilsson, *Ἑλληνική λαϊκή θρησκεία*, σ. 4, παρά Στ. Φανοῦ, μν. ἔργ., σ. 298. Θ. Δρίτσα, ἐπιστολή πρός τό ΤΜ, τ. 119, σ. 68.

¹⁰³ Θεωροῦμε ἀποτυχημένη τήν προσπάθεια πού καταβάλλεται ἀπό τόν κ. Κ. Χατζηελευθερίου, νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ ἀξιοπιστία τοῦ Πλουτάρχου στήν ἐν λόγω διήγηση, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 23. Τό γεγονός αὐτῆς τῆς ἀνθρωποθυσίας περιγράφεται καί ἀπό τόν Πλούταρχο στό ἔργο του *"Βίοι παράλληλοι"*, ΙΓ' 3, Πελοπίδας - Μάρκελλος.

προχωρήσει σέ "νεκυομαντείας" καί "παίδων σφαγάς", στήν Δάφνη τῆς Ἀντιόχειας. Ὁ ἱ. πατέρας ἐπικαλεῖται μάλιστα, γιά ὅσα γράφει, τήν μαρτυρία ζώντων αὐτοπτῶν μαρτύρων, "μαρτύρων ἔτι περιόντων... τῶν ταῦτα θεασαμένων γερόντων καί νέων", καλώντας τους νά τόν διαψεύσουν στήν περίπτωση πού κάτι ἀπό ὅσα γράφει εἶναι ἀνακριβές. Συμπληρώνει, ἐπίσης, ὅτι οἱ θυσίες αὐτές δέν γίνονταν μέν φανερά "έτολμῶντο δέ οὖν ὁμῶς"¹⁰⁴.

Συμπληρώνοντας τόν ἱ. Χρυσόστομο, ὁ Θεοδώρητος Κύρου, γράφει ὅτι μετά τόν θάνατο τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀνακαλύφθηκαν μέσα σέ σφραγισμένους ἀπ'αὐτόν χώρους, στίς πόλεις Κάρες καί Ἀντιόχεια, ὑπολείμματα ἀνθρωποθυσιῶν, τίς ὁποῖες εἶχε πραγματοποιήσει ὁ Ἰουλιανός, πρίν ἀπό τήν ἐκστρατεία του στήν Περσία. Συγκεκριμένα γράφει ὅτι, μετά τόν θάνατο τοῦ Ἰουλιανοῦ, βρέθηκαν ὑπολείμματα θυσίας γυναίκας, μέ σκοπό τήν μαντεία μέσα σέ εἰδωλολατρικό ἱερό (σηκό) στίς Κάρες, καί κιβώτια μέ ἀνθρώπινα κρανία, τά ὁποῖα ἐντοπίστηκαν μέσα στά βασιλικά δώματα, καί τμήματα πτωμάτων μέσα σέ πηγάδια, στήν Ἀντιόχεια¹⁰⁵.

Κλείνοντας καί αὐτή τήν ἐνότητα, νομίζομε ὅτι, μέ ὅσα ἀναφέρθηκαν παραπάνω, φαίνεται ὅτι τό ἀπεχθές καί ἀπάνθρωπο ἔθιμο τῶν ἀνθρωποθυσιῶν, χαρακτηριστικό τῶν ἀρχαίων

¹⁰⁴ "Διά γάρ τοι τοῦτο τῶν μαρτύρων ἔτι περιόντων γράφω, ἵνα μή τις με τά παλαιά διηγούμενον ἐν οὐκ εἰδόσι μετά πολλῆς ψεύδεσθαι τῆς ἐξουσίας νομίζῃ. Τῶν γάρ ταῦτα θεασαμένων ἔτι καί γέροντες καί νέοι περίεισιν, οὓς ἀξιῶ πάντα, εἴ τι παρ' ἐμοῦ προστέθεται, προσιέναι καί διελέγχειν. Ἀλλά προστεθέντα μέν οὐκ ἄν ἐλέγξαιεν, ἐλλείποντα δέ μόνον... Τί ἄν τις λέγοι τάς νεκυομαντείας, τάς τῶν παίδων σφαγάς; Αἱ γάρ θυσίαι ἐκεῖναι, αἱ πρό τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας τολμώμεναι, μετά δέ τήν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ κατασταλεῖσαι, ἐτολμῶντο πάλιν, φανερώς μέν οὐκέτι· εἰ γάρ καί βασιλεύς ἦν, καί μετ' ἐξουσίας ἅπαντα ἔπραττεν, ἀλλ' ὁμῶς ἡ τῆς τῶν δρωμένων ἀνοσιότητος ὑπερβολή, τῆς ἐξουσίας τό μέγεθος ἤλεγχεν· ἐτολμῶντο δέ οὖν ὁμῶς", ἱ. Χρυσόστομος, "Λόγος εἰς τόν μακάριον Βαθύλαν καί κατά Ἰουλιανοῦ, καί πρός Ἑλλήνας", ιδ', PG. 50, 555,

¹⁰⁵ "Ἐπειδή δέ ὁ θάνατος (τοῦ Ἰουλιανοῦ) ἀπηγγέλθη, καί εὐσεβῆς βασιλεία τήν δυσσεβῆ διεδέξατο, εἶσω γινόμενοι τοῦ σηκοῦ, εὖρον τήν ἀξιάγαστον τοῦ βασιλέως ἀνδρίαν τε καί σοφίαν, καί πρός τούτοις ἀσέβειαν. Εἶδον γάρ γυναῖον ἐκ τῶν τριχῶν ἡωρημένον, ἐκτεταμένης ἔχον τά χεῖρας, ἥς ἀνακείρας ὁ ἀλιτήριος τήν γαστέρα, τήν νίκην δῆπουθεν τήν κατά Περσῶν διά τοῦ ἥπατος ἔγνω. Τοῦτο μέν οὖν ἐν Κάραις ἐφωράθη τό μῦθος... Ἐν Ἀντιοχείᾳ δέ πολλές μέν κιβωτούς ἐν τοῖς βασιλείοις κεφαλῶν ἀνθρώπων πεπληρωμένας εὐρῆσθαι φασί, πολλά δέ φρέατα σωμάτων ἀνάπλεα νεκρῶν. Τοιαῦτα γάρ τῶν δυσωνύμων θεῶν τά μαθήματα", Θεοδωρήτου Κύρου, "Ἐκκλησιαστική Ἱστορία", 3, 21, PG. 82, 1120.

είδωλολατρικῶν τελετουργιῶν, δέν ἔλειψε, δυστυχῶς, καί ἀπό τήν ἀρχαιοελληνική λατρεία, σέ κάποιες, τουλάχιστον, ἀπό τίς πρωτόγονες μορφές της. Ἡ χρήση του δέν φαίνεται νά εἶναι γενικευμένη καί σέ μεγάλη ἔκταση καί τακτικότητα στόν Ἑλληνικό χῶρο. Ὅμως, οἱ ὄχι λίγες ἀναφορές στό ἔθιμο αὐτό μέσα στά ἀρχαῖα ἱστορικά κείμενα ὑπερβαίνουν ἀναμφιβόλως τά ὅρια τῆς ὑπόνοιαις ἢ τῆς ὑποψίας καί ἐνίοτε τῆς ἀλληγορίας καί τοῦ συμβολισμοῦ, ἢ τοῦ μύθου, καί ἐντάσσονται στόν χῶρο τῆς ἱστορίας. Προφανῶς, μερικές τουλάχιστον ἀπό τίς μορφές τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς λατρείας, δέν ἦταν ἀπαλλαγμένες ἀπό τό ἀποτρόπαιο φαινόμενο τῶν ἀνθρωποθυσιῶν. Τό ἔθιμο αὐτό τό ἀπέρριψαν, βεβαίως, οἱ Ἕλληνες μετά βδελυγμίας ἀργότερα, ὅμως δέν παύει νά ἀποτελεῖ ἓνα ἀπό τά πρωτόγονα χαρακτηριστικά κάποιων μορφῶν τῆς "πατρώας" Ἑλληνικῆς θρησκείας κατά τήν μακροχρόνια ἐξέλιξή της. Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, κατά τήν ἀναζήτηση τῆς ἀληθινῆς θρησκείας καί τῆς λατρείας τοῦ Ἐνός καί Ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἀπέρριψαν τελικά ὄχι μόνο τέτοια πρωτόγονα καί ἀπάνθρωπα λατρευτικά ἔθιμα, -τά ὅποια, μαζί μέ ἄλλα φαινόμενα, συνόδευσαν γενικώτερα τόν μεταπτωτικό ἄνθρωπο- ἀλλά καί ὁλόκληρη τήν παρακμασμένη πολυθεϊστική θρησκεία τους.

12. Καταστροφές ναῶν:

Πολλά ἀπό τά "νεοεθνικά" ρεύματα, πού δραστηριοποιοῦνται καί στήν Ἑλλάδα, ἰσχυρίζονται συχνά, ὅτι οἱ χριστιανοί κατέστρεψαν τοὺς ναοὺς, τά ἱερά καί τά ἀγάλματα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας, καταστρέφοντας, ἔτσι, ἔργα τέχνης καί μνημεῖα πολιτισμοῦ. Γιά νά στηρίξουν αὐτόν τόν ἰσχυρισμό τους, ἐπιστρατεύουν μεμονωμένα περιστατικά καί προβάλλουν περιπτώσεις ἀκραΐας συμπεριφορᾶς, ὡς τήν ἐπίσημη γραμμή τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατά τῆς ἀρχαίας θρησκείας. *"Ἡ Ὁρθοδοξία κατέστρεψε τοὺς ναοὺς μας"*, λένε¹⁰⁶. Οἱ χριστιανοί *"ἔκαψαν ὅσα βιβλία δέν τοὺς βόλευαν, βεβήλωσαν τά ἑλληνικά ἱερά, κομμάτιασαν τά ἀγάλματα, γκρέμισαν τοὺς ἑλληνικοὺς ναοὺς, καταλήστεψαν τόν ἐθνικό πληθυσμό"*¹⁰⁷. Ὑπῆρχε, λένε, ἓνα κατευθυντήριο "σχέδιο", τό ὅποιο κατηύθυνε τίς "χριστιανικές μάζες" ὥστε νά καταστρέψουν ὅ,τι ἑλληνικό.

Γιά νά ἐνοχοποιήσουν τό Βυζάντιο, ἐπικαλοῦνται τίς ἐπιδρομές τοῦ Ἀλάρικου κατά τῆς Ἑλλάδος τό 396 μ.Χ. καί τίς καταστροφές πού

¹⁰⁶ Περιοδ. "Διΐπετές", τ. 31, σ. 34δ.

¹⁰⁷ Περιοδ. "Ἀβατον", τ. 6, σ. 44.

προξένησε στους αρχαίους ναούς¹⁰⁸. Όμως, ένα τέτοιο "έπιχείρημα" αποδεικνύεται ξωλο, *"δειγμα τῆς πιά χονδροειδοῦς προπαγάνδας ἡ ἄγνοιας"* ἐκ μέρους τῶν "νεοεθνικῶν". Καί τοῦτο διότι, ἀποκρύπτουν ὅτι ὁ Ἀλάριχος δέν ἦταν Βυζαντινός ἀλλά Γότθος, ὅπως καί οἱ μοναχοί πού τόν συνόδευσαν στίς καταστροφές ἦταν αἰρετικοί ἀρειανοί, τούς ὁποίους ὁ ἴδιος ὁ Θεοδόσιος εἶχε καταδιώξει ἕνα χρόνο πρίν¹⁰⁹.

Βεβαίως, κανείς δέν μπορεῖ νά ἀρνηθεῖ ὅτι ὑπῆρξαν, κατά τήν πορεία τῆς ἐπικράτησης τοῦ Χριστιανισμοῦ, καί περιπτώσεις ἀνεξέλεγκτης ἐκδικητικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἐπί αἰῶνες καταδιωκομένων Χριστιανῶν κατά τῶν θρησκευτικῶν συμβόλων τῶν πρώην διωκτῶν τους. Ἡ, ἀκόμη, καί αὐστηρές αὐτοκρατορικές ἀποφάσεις ἐναντίον ἐκπροσώπων τῆς ἀρχαίας εἰδωλολατρικῆς θρησκείας ἡ νόμοι πού ἐπέβαλλαν τό κλείσιμο τῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν. Όμως, ὅλα αὐτά, δέν ἦταν οὔτε μιά γενικευμένη τακτική ἐναντι τῶν ἀρχαίων ναῶν, οὔτε - πολύ περισσότερο - ἡ στάση τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Χριστιανισμός ἀρχίζει νά ἐπικρατεῖ στά χρόνια τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Τό ἐρώτημα, λοιπόν, πού τίθεται εἶναι: ἀπό τότε καί στό ἐξῆς καταστράφηκαν οἱ ἀρχαῖοι ναοί ἢ μήπως πολλοί ἀπ' αὐτούς ἦταν ἤδη κατεστραμένοι ἢ ἐγκαταλελειμμένοι; Γιατί, γιά νά μιλήσει κανείς γιά καταστροφές ἀρχαίων ναῶν ἀπό τούς χριστιανούς πρό τοῦ Μ. Κωνσταντίνου εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου παράλογο, ὅταν αὐτοί ζοῦσαν ἀκόμη κάτω ἀπό φρικτούς καί ἀπεινεῖς διωγμούς πού ἀνέδειξαν 11 ἑκατομμύρια μάρτυρες τούς τρεῖς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες.

Σ' αὐτό τό ἐρώτημα ἔχουν ἀπαντήσῃ εἰδικοί καί ἐγκρατεῖς τῶν ἱστορικῶν πραγμάτων ἐπιστήμονες. Ἐμεῖς ἐδῶ θά περιοριστοῦμε νά ἐπιστρατεύσουμε κείμενα πού προέρχονται ἀπό ἐπιφανῆ ἐκπρόσωπο τοῦ σύγχρονου πολυθεϊσμοῦ, μέσα ἀπό τά ὁποῖα ἀποδεικνύεται περίτρανα, ὅτι οἱ ναοί καί τά ἱερά τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς θρησκείας εἶχαν ὑποστεῖ καταστροφές καί βανδαλισμούς αἰῶνες πρίν τήν ἐμφάνιση τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ ἐκπρόσωπος αὐτός, βασικό στέλεχος τοῦ "Υπάτου Συμβουλίου τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῶν", ἔχει ἐκδώσει ἕνα τρίτομο ἔργο, μέ τόν τίτλο *"Υπέρ τῆς τῶν Ἑλλήνων νόσου"*. Στόν Β' τόμο, μέ τίτλο *"Ἡ συρρίκνωση τῆς ἀρχαίας ψυχῆς"*, (ὁ τρίτος τόμος τοῦ βιβλίου φέρει τόν ὑπότιτλο *"Ἐς ἔδαφος φέρειν"*), μάς πληροφορεῖ ὅτι ἤδη ἀπό τόν 3ο π.Χ. αἰῶνα ἀρχίζει ἡ καταστροφή ἐλληνικῶν πόλεων καί ἱερῶν, ἀπό ἐπιδρομεῖς. Ἐπικαλούμενος τόν Κυρ. Σιμόπουλο, γράφει ὅτι πρῶτοι οἱ Αἰτωλοί, τόν 3ο π.Χ. αἰῶνα, *"ἀπογύμνωσαν ἢ κατέστρεψαν τά*

¹⁰⁸ Βλ. Στεφ. Μυτιληναίου, Ὁ Μονοθεϊσμός στήν ἀρχαία Ἑλλάδα..., σσ. 11 ἐξ.

¹⁰⁹ Βλ. περισσότερα καί ἀναίρεση αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ στό Στ. Φανοῦ, Ὁδηγός βιβλίων γιά τήν ἀρχαία Ἑλλάδα, τόμ. Β', σσ. 318 ἐξ.

ιερά καί τούς τόπους λατρείας πού ἀποτελούσανε τόν κυριότερο συνδετικό ιστό, τόν θρησκευτικό δεσμό μεταξύ τῶν κρατουπόλεων...¹¹⁰.

Στήν συνέχεια, ὁ Φίλιππος μέ τούς Μακεδόνες του, σέ ἀντίποινα, "πυρπόλησαν καί κατεδάφισαν τά ιερά καί ἀνέτρεψαν ἢ κατέστρεψαν 2.000 ἀνδριάντες". Καί δέν περιορίστηκαν μόνο στήν Αἰτωλία, ἀλλά προχώρησαν καί στήν Ἀττική, τό 200 π.Χ. ¹¹¹.

Ἀκολουθοῦν οἱ ἐπιδρομές τῶν Ρωμαίων, πού κράτησαν δύο ὁλόκληρους αἰῶνες καί ἔφεραν πράγματι "ἐς ἔδαφος" πόλεις, ναούς, ιερά καί ἀγάλματα σέ ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα. Τό 194 π.Χ., ὁ Τίτος Φλαμίνιος, μετά τήν νίκη του κατά τοῦ Φιλίππου, "στέλνει карабиές ὁλόκληρες ἀπό κλεμμένα μαρμάρινα καί χάλκινα ἀγάλματα γιά νά κοσμήσουν τό θρίαμβό του στή Ρώμη"¹¹².

Τό 189 π.Χ., "ὁ Μάρκος Φούλβιος Νοβιλίор λεηλατεῖ σύμφωνα μέ τήν καταγραφή τοῦ Πολύβιου τήν Ἀμβρακία **συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἱερῶν της**"¹¹³. Τό 181 π.Χ., "ἡ Σύγκλητος **εἶχε ρίξει στήν πυρά τά ἔργα τῶν Πυθαγορείων**"¹¹⁴.

Τό 87 π.α.χ.χ.¹¹⁵, "ὁ ἄξεστος Σύλλας, καταστρέφει τήν Ἀθήνα πού εἶχε συμπαραταχθεῖ μέ τόν Μιθριδάτη"¹¹⁶.

Τό 55 π.α.χ.χ., "ὁ φοβερός Βέρρης... λεηλάτησε τά καλλιτεχνήματα καί τούς θησαυρούς ὅλης τῆς νότιας Ἑλλάδας, ἔκλεψε τό χρυσό ἀπό τόν Ναό τῆς Ἀθηνᾶς στήν Ἀθήνα..."¹¹⁷.

"Ὁ Αὔγουστος... κλέβει ἀπό τήν Τεγέα καί μεταφέρει στή Ρώμη τό περίφημο ἄγαλμα τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς... Ὁ Καλιγούλας διάλεγε ἐλληνικές προτομές καί πρόσταζε νά τίς ἀποκεφαλίζουν καί νά προσθέσουν σέ αὐτές τό δικό του κεφάλι(!)... Ὁ Νέρωνας, κλέφτης ἐπίσης πεντακοσίων χάλκινων γλυπτῶν ἀπό τούς Δελφούς..."¹¹⁸. Καί αὐτός ἔκανε τό ἴδιο, ἀντικαθιστώντας τίς κεφαλές τῶν ἀγαλμάτων μέ δικές του.

Ὁ Πausanias, ὁ Στράβων καί ὁ Πολύβιος κάνουν λόγο γιά "ἐκτεταμένες ἐπιχειρήσεις ἀρπαγῆς ἐλληνικῶν ἔργων τέχνης...

¹¹⁰ Βλ. Ρασσιᾶ, Ὑπέρ τῆς τῶν Ἑλλήνων νόσου, τόμ Β', Ἡ συρρίκνωση τῆς ἀρχαίας ψυχῆς, σ. 50.

¹¹¹ Αὐτόθι, ἀπό τό βιβλίο τοῦ Κυρ. Σιμόπουλου, Ξενοκρατία, Μισελληνισμός καί Ὑποτέλεια, Ἀθήνα, 1990.

¹¹² Αὐτόθι, σ. 58.

¹¹³ Αὐτόθι, σ. 60.

¹¹⁴ Αὐτόθι.

¹¹⁵ Πρίν.ἀπαρχήν.χριστιανικῆς.χρονολογίας.

¹¹⁶ Αὐτόθι, σ. 61, (ὑπογραμμίσεις δικές μας).

¹¹⁷ Αὐτόθι.

¹¹⁸ Αὐτόθι, σ.62.

*Πεντακόσια αγάλματα από τούς Δελφούς, τρεῖς χιλιάδες από τή Ρόδο καί ἑκατοντάδες γλυπτά καί ἔργα ζωγραφικῆς από τήν Κόρινθο ἔγιναν λεία κατακτητῶν*¹¹⁹. Ἰδιαίτερη σημασία ἔχουν οἱ πληροφορίες τοῦ Πausanία περί καταστροφῆς ἀρχαίων ναῶν καί ἀγαλμάτων, ἀφοῦ τό ἔργο του *"Περιήγησις τῆς Ἑλλάδος"* ἔχει γραφεῖ μεταξύ τῶν ἐτῶν 160 καί 180 μ.Χ.

Ἡ ἱστορική ἀλήθεια λοιπόν εἶναι ὅτι οἱ καταστροφές τῶν ἀρχαίων ναῶν δέν εἶναι ἔργο τοῦ μίσους τῶν Χριστιανῶν, ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ "νεοεθνικοί". Ὅχι μόνον, ἀλλά καί ὅσοι ἀπό τούς ἀρχαίους ναούς σώζονται μέχρι σήμερα, στίς περισσότερες φορές τό ὀφείλουν στό γεγονός ὅτι πέρασαν στή χρήση τῶν Χριστιανῶν. Ἄν σώζεται σήμερα ὁ Παρθενώνας - τό σπουδαιότερο ἀρχαιοελληνικό μνημεῖο - ὁ ναός τοῦ Ἡφαίστου (Θησεῖο), τό Ἐρεχθεῖο, τό ὠρολόγιο τοῦ Κυρρήστου καί τόσοι ἄλλοι ναοί στόν Ἑλλαδικό χῶρο καί ἔξω ἀπ' αὐτόν, αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι μετατράπηκαν σέ χριστιανικούς ναούς. Πολλά δέ ἀπό τά ἀριστουργήματα τέχνης πού διασώθηκαν καί κυρίως αγάλματα, ὀφείλουν τή διάσωσή τους στή μεταφορά τους στήν Κωνσταντινούπολη γιά τή διακόσμησή της.

Θέλουν νά ἀγνοοῦν, δηλαδή, οἱ σύγχρονοι "παγανιστές" ὅτι οἱ περισσότεροι ἀρχαῖοι ναοί, ὅπως καί οἱ παλαιοχριστιανικοί ἀργότερα, καταστράφηκαν ἀπό κατακτητές, ἀπό πολεμικές συγκρούσεις, ἀπό λεηλασίες καί πυρκαγιές, ἀπό σεισμούς καί θεομηνίες καί ἄλλα φυσικά φαινόμενα.

Ἐπομένως, εἶναι φανερό ὅτι ἐθελοτυφλοῦν, οἱ σύγχρονοι "ἐθνικοί", προσπαθώντας ἐπίμονα νά βροῦν ὀργανωμένο "σχέδιο" τῶν Χριστιανῶν γιά τήν καταστροφή τῶν ἀρχαίων ναῶν. Δέν θέλουν νά ἀναγνωρίσουν τό κύριο αἶτιο, δηλαδή τήν φυσική φθορά τῆς ἀρχαίας πολυθεϊστικῆς θρησκείας, πού ἐπέφερε τήν ἐγκατάλειψη καί τήν ἐρήμωση. Μπροστά στήν παρακμή καί τήν ἀπόρριψη τῆς ἀρχαίας θρησκείας τοῦ "Δωδεκάθεου", οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας ἐγκατέλειψαν, μαζί μέ τήν πολυθεϊστική πίστη καί τά ἱερά τῆς λατρείας τους. Αὐτή ἡ ἐγκατάλειψη ἔφερε κυρίως τήν ἐρήμωσή τους καί ὄχι κάποιο ὀργανωμένο "σχέδιο" τῶν Χριστιανῶν.

13. Ἡ ποιμαντική ἀντιμετώπιση

Ἡ ἐπί τροχάδην ἐπιγραμματική σκιαγράφιση τῶν χαρακτηριστικῶν καί τῶν αἰτίων τοῦ "νεοπαγανιστικοῦ" φαινομένου νομίζω ὅτι μᾶς ὀδηγεῖ ἀβιάστως στό συμπέρασμα, ὅτι βρισκόμαστε

¹¹⁹ Μάρ. Μαμανέα, βλ. διάλογο 52, σ.5

μπροστά σέ ένα σοβαρό ποιμαντικό πρόβλημα, τό όποιο χρήζει ιδιαίτερης προσοχής καί μελέτης, ώστε νά χαραχθεῖ καί ὁ ὀρθός τρόπος τῆς ποιμαντικῆς ἀντιμετώπισής του.

Βεβαίως, εἶναι φανερό ὅτι ἡ "νεοειδωλολατρία" εἶναι γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας μία πρόκληση γνώριμη ἀπό τό μακρινό παρελθόν. Μιά πρόκληση πού ἀντιμετωπίστηκε ἐπιτυχῶς ἀπό τούς Ἀπολογητές Πατέρες καί τούς ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς. Στή συνάντηση ὅμως ἐκείνη τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος μέ τήν κυρίαρχη, ἀκόμη τότε, καίτοι φθίνουσα εἰδωλολατρία, ἡ εἰδωλολατρία κατεῖχε τήν θέση τοῦ διώκτου. Σήμερα ἐπιδιώκει νά ἐμφανισθεῖ ὡς ἡ διωχθεῖσα τότε, ἀλλά καί σήμερα διωκόμενη, ὑπό τῆς Ἰουδαιοχριστιανικῆς "λαίλαπας". Ὁμιλεῖ γιά καταστροφές ναῶν της, γιά ὑποδούλωση 17 αἰώνων, γιά καταστροφή τῆς λαμπρᾶς πορείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καί δέν πρέπει νά διαφεύγει τῆς προσοχής μας ὅτι αὐτά τά συνθήματα ἀπευθύνονται πρός νέους κυρίως ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι δέν ἔχουν ἐπαρκῆ γνώση τῆς ἱστορίας, οἱ ὅποιοι ἔχουν προετοιμασθῇ διαβρωτικά μέ συνεχῇ ἀντιχριστιανική καί ἀντιεκκλησιαστική προπαγάνδα μέ πλῆθος ἄρθρων, βιβλίων, ἐκπομπῶν, οἱ ὅποιοι βρίσκονται ὑπό τήν ἐπίδραση τοῦ πνεύματος τῆς "Νέας Ἐποχῆς", οἱ ὅποιοι γιά ποικίλους ἰδεολογικούς ἐνίοτε λόγους ἀπωθοῦν τήν παραδοσιακή Ὁρθόδοξη πίστη καί ἀλλοιθωρίζουν πρός νέες ἐναλλακτικές καί ἐξωτικές "θρησκευτικές" προσφορές.

Ὅλα αὐτά τά κινήματα συνδέονται ἰδεολογικά μέ τόν Εὐρωπαϊκό καί Ἑλληνικό Διαφωτισμό, ἐκπρόσωποι τοῦ ὁποίου ἤδη ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 20^{οῦ} αἰῶνα ἔκαναν πολλές προσπάθειες ἀναβιώσεως τῆς λεγομένης Δελφικῆς ιδέας. Καί δέν πρέπει νά μᾶς διαφεύγει ὅτι ὁ Διαφωτισμός κάθε ἄλλο παρά φιλικός ὑπῆρξε γιά τόν Χριστιανισμό.

Τά ρεύματα αὐτά ἐπιδιώκουν νά ἐπιστρατεύσουν ὁπαδούς μέσα ἀπό τόν λεγόμενο "πνευματικό" κόσμο τοῦ τόπου μας, καθηγητές, στρατιωτικούς, καλλιτέχνες, ἡθοποιούς, δημοσιογράφους ἢ καί δημοσίους λειτουργούς, οἱ ὅποιοι νά λειτουργήσουν στήν συνέχεια ὡς πολλαπλασιαστές, μέσα ἀπό τήν δυνατότητα πού τούς δίδεται ἀπό τήν θέση τους καί τήν ἐπαφή τους μέ τό εὐρύ κοινό, καί μάλιστα τούς νέους, ὥστε νά προβάλουν τήν "ἰδεολογία" τοῦ "νεοπαγανισμοῦ" καί γενικώτερα τῆς "Νέας Ἐποχῆς". Καί ἂν κάποιος τολμήσει νά μιλήσει γιά τόν πραγματικό χαρακτήρα τοῦ νεοφανοῦς αὐτοῦ ρεύματος καί νά ξεκαθαρίσει τά πράγματα, ὑποστηρίζοντας ὅτι ἄλλο εἶναι ἡ καύχιση γιά τό ἔνδοξο πράγματι ἀρχαιοελληνικό παρελθόν μας καί ἄλλο ἡ ἐπιστροφή σέ παρωχημένα πρωτόγονα εἰδωλολατρικά "πιστεύματα",

σέ "θεούς" ανύπαρκτους και γεμάτους λάθη και πάθη, τότε επιστρατεύεται η λοιδωρία: *"Εἶσαι ἀνθέλληνας καί Ἰουδαιοχριστιανός"*.

Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς νέας προκλήσεως ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας εἶναι ἀνάγκη νά ἀναπτύξει ὅλους τοὺς ποιμαντικούς μηχανισμούς της γιὰ τὴν ὀρθή ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Καί σ' αὐτὴ τὴν πορεία χρειάζεται πρωτίστως βαθειὰ μελέτη καί γνώση τῶν τρόπων, τῶν ἐπιχειρημάτων, τῶν μεθοδεύσεων πού χρησιμοποιοῦν οἱ διάφοροι ἐκπρόσωποι τῶν κινήματων αὐτῶν, ἔργο καθόλου εὐκολο, ὥστε νά χαραχθεῖ, ὅπως εἶπα, ἡ ὀρθὴ ποιμαντικὴ στρατηγική, ἀνάλογη τοῦ χαρακτηῖρα καί τοῦ μεγέθους τοῦ προβλήματος, ἀποφεύγοντας τίς παγίδες τῆς "νεοπαγανιστικῆς" πλάνης καί ὑπερπηδώντας τίς δυσκολίες πού προκύπτουν ἀπὸ τὰ νέα συνταγματικά καί νομικά δεδομένα.

Στὴν ποιμαντικὴ αὐτὴ προσπάθεια θά εἶναι ἰδιαίτερος πολῦτιμα τὰ συγγράμματα τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων τῶν πρώτων αἰώνων καί εἰδικῶς τῶν ἀπολογητῶν, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ σκέψη τους καί οἱ θέσεις τους προσαρμοσθοῦν στὰ νέα δεδομένα καί τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά τοῦ σύγχρονου "παγανισμοῦ", ὅπως αὐτὰ προσπαθήσαμε νά καταγράψουμε.

Κι ἔπειτα εἶναι ἀνάγκη νά συμβάλουν μέ τὴν ἐπιστημονικὴ γνώση τους εἰδικοί μελετητές τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, βιβλικοὶ ἐπιστήμονες καί ἐρμηνευτές τῆς Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης, θρησκευτολόγοι κ.λπ.

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα, προστιθέμενα στὴν ἐκ μέρους μας ὑπεύθυνη καί ἄρτια γνώση τῆς Πίστεώς μας, θά μᾶς καταστήσουν ἱκανοὺς νά ἀντιμετωπίσουμε ὡς ποιμένες, ἢ ὡς συνεργάτες τῆς Ἐκκλησίας, καί αὐτὴ τὴν πρόκληση καί γενικώτερα τὴν ἐπέλαση τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων.

14. Συμπεράσματα

Συχνά, ἡ πρώτη ἀντίδρασή μας στὴν ἐπαφή μας μέ τό ρεῦμα τοῦ "νεοπαγανισμοῦ" ἦταν παλαιότερα, ἢ εἶναι ἀκόμη, ἓνα εἰρωνικό μειδίαμα ἢ ἡ προσπάθεια ὑποβάθμισης τοῦ προβλήματος. Ἐνίστε, ἀντιμετωπίζομε τοὺς ὀπαδούς τῶν ρευμάτων αὐτῶν, ὡς ἀθεράπευτους νοσταλγούς ἐνός ἐνδόξου παρελθόντος χωρίς ἐπιστροφή.

Ἐπιτρέψτε μου νά ὑποστηρίξω, μετὰ ἀπὸ ἐμπειρία πολλῶν ἐτῶν στὴν ἀντιμετώπιση τῶν μεθοδεύσεων τῆς πλάνης, ὅτι μιά τέτοια τοποθέτηση εἶναι ποιμαντικὰ ἐσφαλμένη καί ἀσφαλῶς δηλώνει ἄγνοια τῶν νέων δεδομένων, τῆς ἔκτασης καί τοῦ μεγέθους τοῦ προβλήματος. Ἀπὸ ὅσα περιληπτικά ἀνέφερα παραπάνω, νομίζω ὅτι γίνεται

καταφανές ότι η νεοειδωλολατρία απειλεί να σαγηνεύσει και να πλανήσει πολλές ψυχές και μάλιστα νέων ανθρώπων, διότι συνδυάζει την "νεοεποχική" ιδεολογία με την έθνική υπερηφάνεια. Πολλῶ μᾶλλον όταν οι ἀσθήρικτοι ἀναζητοῦν ἀφορμές καί ἄλλοθι γιά τήν ἀποσκίρτησή τους ἀπό τήν Ἐκκλησία, στρεφόμενοι πρὸς μορφές "εὐκόλης θρησκευτικότητας". Δέν πρέπει, λοιπόν, οὔτε νά μεγαλοποιοῦμε τό φαινόμενο οὔτε νά τό ὑποβαθμίζουμε.

Εἶναι φανερό ὅτι ἰδιαίτερα γιά τήν Ἑλλάδα ἡ παρουσία τοῦ φαινομένου αὐτοῦ καί ἡ ἐξάπλωση αὐτῆς τῆς νέας "ιδεολογίας" ἀποτελεῖ μιά πρόκληση καί γιά τήν Ἐκκλησία μας ἓνα σοβαρώτατο ποιμαντικό πρόβλημα. Γι' αὐτό, καί μέ τίς ποιμαντικές προεκτάσεις τοῦ προβλήματος αὐτοῦ ἀσχολήθηκαν οἱ Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων, Θ' (1997), ΙΑ' (1999), ΙΓ' (2001) καί ΙΔ' (2002).

Βεβαίως, θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι ἡ προσπάθεια τῶν Ἑλλήνων "νεοειδωλολατρῶν" εἶναι ἀνιστορική, ἀντιιστορική καί προκρουστική, ἐξωπραγματική καί ἄκρως οὐτοπική, ἀφοῦ μάλιστα ἐπιδιώκει νά ἐπιβληθεῖ στό λαό ὡς μορφολογικό κατασκεύασμα λογίων "παγανιστῶν" καί δέν ἔχει ἐρείσματα στά βιώματα, ὅχι μόνο τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλά καί τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ γενικώτερα, τά ὁποῖα θεμελιώνονται στή Χριστιανική ἀντίληψη περί Θεοῦ καί κόσμου.

Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά δεῖ τήν ἀναβίωση αὐτή ὡς κίνδυνο ἀπώλειας ψυχῶν καί πηγή σύγχυσης καί γι' αὐτό νά λάβει ἐγκαίρως τά μέτρα πού ἀπαιτοῦνται γιά τή ὀρθή καί ἔγκαιρη ἐνημέρωση καί τήν περιφρούρηση τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος.

Ἀσφαλῶς, ἡ προσπάθεια γιά τήν ἐπιστροφή στήν παλιά ἐκείνη πλάνη τῆς εἰδωλολατρίας πρέπει νά ἐκληφθεῖ ὡς ὀπισθοχώρηση σέ πρωτόγονες μορφές πολυθεΐας καί πνευματικῆς ἄγνοιας. Γιά νά χρησιμοποιήσω, ἀνάλογα προσαρμοσμένους, τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Πέτρου: *"Εάν, ἀφοῦ ἀπέφυγαν τά μιάσματα τοῦ κόσμου διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάλιν ἐμπλέκονται εἰς αὐτά καί νικῶνται, τότε τά τελευταῖα των ἔχουν γίνει χειρότερα ἀπό τά πρῶτα. Θά ᾔτο καλύτερον γι' αὐτοὺς νά μήν εἶχαν γνωρίσει τόν δρόμον τῆς δικαιοσύνης παρά, ἀφοῦ τόν ἐγνώρισαν, νά στρέψουν τά νῶτα πρὸς τήν ἀγίαν ἐντολήν, πού τοὺς παραδόθηκε. Εἰς αὐτοὺς ἐφαρμόζεται ἡ ἀληθινή παροιμία: «Σκύλος πού ἐπέστρεψε εἰς τό δικό του ξέρασμα» καί «χοῖρος, μετά τό λούσιμο, κυλίνεται πάλιν στό βοῦρκο" (Β' Πέτρ. β' 20-22).*

Ὁ "σπερματικός λόγος" τοῦ Θεοῦ μέ σαφήνεια διεμήνυσε στόν τιμώμενο ἰδιαίτερος ἀπό τοὺς Ἕλληνες "δωδεκαθεϊστές" Ἰουλιανό τόν παραβάτη, διὰ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν: *"Χαμαί πεσέ Δαίδαλος αὐλά.*

Οὐκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβαν, οὐ μάντιδα δάφνην, οὐ παγάν λαλέουσιν. Ἀπέσβετο καὶ λάλον ὕδωρ".

Οἱ Μεγάλοι σοφοί τῆς φυλῆς μας Σωκράτης, Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης, ὑπέδειξαν τὸν Ἕνα Θεό καὶ εἰσῆλθαν στὸν μονόδρομο τῆς Μονοθεΐας. Ἀσφαλῶς ἐμεῖς οἱ νεοέλληνες, ὅσο κι ἂν εἴμαστε ὑπερήφανοι γιὰ τὸ ἔνδοξο καὶ λαμπρό ἀρχαιοελληνικό παρελθόν μας, δέν θά ἐπιστρέψουμε στήν πρό αὐτῶν σκοτεινὴ περίοδο τῆς εἰδωλολατρίας, τὴν ὁποία οἱ ἴδιοι ἀπέρριψαν. Πᾶσα περαιτέρω, προσπάθεια γιὰ ἀναβίωση τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων πρέπει νὰ ἐρμηνευθεῖ μόνον ὡς αὐτονόμηση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Ἀληθινὸ Θεό καὶ πᾶσα προσφορά λατρείας στὰ εἴδωλα ὡς πράξη δαιμονική, καθόσον *"ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καὶ οὐ Θεῷ"* (Α΄ Κορ. ι' 20).

Ἀκόμη πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι στήν μακρὰ περίοδο τῶν τελευταίων δύο χιλιάδων ἐτῶν, ὁ Χριστιανισμός καὶ μάλιστα ἡ Ὁρθοδοξία, μετὰ ἀπὸ μιά σκληρὴ ἀντιπαράθεση μέ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ εἰδωλολατρία, ὁδηγήθηκε σέ μιά ἀρραγῇ, γόνιμη καὶ σωτήρια σύζευξη καὶ ἀρμονικὴ συμπόρευση μέ τὸν Ἑλληνισμό, ἡ ὁποία εὖστοχα ὀνομάστηκε Ἑλληνοχριστιανισμός. Ὁ πολιτισμός τὸν ὁποῖον ἀναπτύξαμε, ὅχι μόνον ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖκοί λαοί, στηρίζεται στίς ἀρχές τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι γέννημα καὶ θρέμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες πρέπει νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι τὴν ἐπιβίωσή μας ὡς ἔθνους καὶ τὴν διατήρηση τῆς γλώσσας μας καὶ τῆς τραυτότητός μας τὴν ὀφείλουμε στήν Ὁρθοδοξία μας. Χωρὶς αὕτη δέν θά εἴχαμε παρόν καὶ πάλι χωρὶς αὕτη δέν μποροῦμε νὰ ἔχουμε μέλλον. Ἡ προσπάθεια λοιπόν γιὰ τὴν ἐπαναβίωση τῆς "πατρῴας" πολυθεϊστικῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας εἶναι μιά κακόβουλη προσπάθεια ἀλλοίωσης τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητας, ἡ ὁποία ἐντάσσεται μέσα στὰ σχέδια τῆς "Νέας Τάξης Πραγμάτων".

Ἄς δοῦμε ὅμως καὶ τὴν ἐμφάνιση τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ "νεοπαγανισμοῦ" ὡς μιά πρόκληση γιὰ νὰ ἐμβαθύνουμε περισσότερο στήν γνώση τῆς Πίστεώς μας καὶ στήν αὔξηση τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Σωτῆρα μας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἄς μὴ ξεγελιώμαστε ἀπὸ τὰ παραπλανητικὰ συνθήματα καὶ τίς σαγηνευτικὲς διακηρύξεις ἐκείνων πού, προκαλώντας τὰ αἰσθήματα τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας μας γιὰ τὸ ἔνδοξο παρελθόν τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη μας, πού εἶναι ἡ πίστη στὸν Μόνον Ἀληθινὸν Θεόν. Χρειάζεται πολλὴ προσοχή καὶ ἱκανότητα διακρίσεως σ' ὅτι σήμερα ἀκοῦμε ἢ σέ ὅ,τι μᾶς προσφέρεται.

Δυστυχῶς, φαίνεται νά γίνεται καί πάλι ἐπίκαιρη ἡ νουθεσία τοῦ μαθητοῦ τῆς Ἀγάπης: **"τεκνία φυλάξατε ἑαυτούς ἀπό τῶν εἰδώλων"** (Α΄ Ἰωάν. ε'21).

Θεσσαλονίκη, Κατηχητές, 10.3.2009

Λευκάδα, Κατηχητές, 23.3.2009